

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 15 fillér.

Nyitlittér sora 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1904.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Szerda, június 8.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezérlik: A tüzér-laktanya.
- A vasutasok sztrájk-bizottsága a bíróság előtt.
- A tengerészeti költségvetés.
- A talpai iskola.
- Pintye György és társai.
- A vasúti serompó és a vadházasság.
- Az aradi országos atléta-verseny.
- A király a tanítókról.
- Az aradi sztrájk epilógusa.
- Az ó-szent-annai jegyzőválasztás.
- Az ipartestület küldöttsége Vásárhelyi Bélanál.
- Tárca: Divatujdonságok. Közli: Mangold B. K.
- Csarnok: Tógyerka megszabadul. Irta: Abonyi Árpád.

A tüzér-laktanya.

Arad, június 7.

A mostani városi közgyűlés tárgysorozatának legjelentősebb és legérdekesebb pontja mindenesetre a tüzérlaktanya kérdése lesz. A hogyan ez a dolog most áll, tanulságos példáját mutatja annak, hogy az elvileg és lényegileg helyesnek ítélt és elfogadott vállalkozás a részletkérdésekben oly éles ellentéteket idézhet fel, melyek magának az ügynek létrejöttét is kockáztatják.

A tüzérlaktanya építésének tervbe vételét Aradon elejétől fogva mindenki jónak és a város forgalma érdekében levőnek találta. És hogy ez nem volt valami túlzó lokálpatriotizmus által befolyásolt nézet és könnyelmű számításokon alapuló vé-

mes reménykedés, az abból is kitűnik, hogy a tüzér-ezred odatelepítéséért, melylyel Aradot megkínálták, más vidéki városok is versengtek és Szeged városa még küldöttséget is menesztett Bécsbe törekvéseinek elérhetése céljából.

Most pedig a kivétel küszöbén odajutottunk, hogy sokan inkább elejteni hajlandók az egészet, ha az nem az ő terük és óhajuk szerint létesül. Hát evvel a duzzogással épen nem lehetünk valami nagy hasznára a városnak, hanem inkább igenis nagy kárára. Elég azon ismert érvre hivatkoznunk, hogy a legénység és a tisztikar fogyasztása állandó és nagy forgalmat biztosít a városnak; pedig ez nagyon is latba esik, mert bár a polgárságnak csak egyes osztályai élvezik azt közvetlenül, mégis az egészre is üdvösen ki lehet az. A másik figyelembe veendő körülmény a helybeli iparosság és munkásosztály részére származandó haszon, mely az építkezések körüli vállalkozások révén hárulna rájuk. A városi vagyon pedig pár évtized múltán ismét egy-értékes ingatlannal öregbednék. Ehhez — bármit mondjon is a bölcselkedő pesszimizmus — semmi más nem kell, mint hogy azok, akikre tartozik, a dolgot jól megcsinálják: olcsó pénz, olcsó erő és előnyös bérszerződéssel.

Alig is hisszük, hogy a fenti, kézzel fogható előnyök méltatását mellőznék a törvényhatósági bizottság többsége, és az épület helyének meghatározása körül támadt nézeteltérések miatt a tüzérezred ide telepítésének kínálkozó alkalmát elejtené,

mely — ha egyszer elszalasztották — soha többé visszatérni nem fog.

A mi már magát a helyet illeti, a hová a tüzérlaktanya a tanács előterjesztése szerint építendő lesz, erre nézve itten elejétől fogva határozott állást foglaltunk és a katonai bizottság, valamint a tanács egyetértő nézetével szemben is kimutattuk, hogy máshová, mint a Libásdülőre, úgy a város, mint az ügy érdekének nagy sérelme nélkül a laktanyát építeni nem lehet. A következmények igazat adtak nekünk s a tanács legújabb előterjesztése már a tények logikájának kényszere folytán szintén egyedül a Libásdülőbeli telecsoportot jelölhette meg, ugyannyira, hogy tényleg nem lehet többé másról szó, mint vagy oda, vagy — *sehova*.

A mult közgyűlésen a Birkás-dülőbeli terv pártolói kivitték ugyan, hogy az oda leendő építés iránt a vegyes bizottság még egyszer egybehivassék és megkíséreltessék katonákat rábirni arra, hogy a tüzérlaktanya Aradváros és a Csála közé helyeztessék. A kísérlet balsikere az előzményekből nyert tapasztalatok után előre látható volt, mert ismerte mindenki a katonai kincstár képviselőinek nézetét, mely szerint a Birkás-dülőre leendő építésbe semmi szín alatt belegyezni nem fognak. Aki tehát most, hogy a kísérlet előre tudott balsikere beigazolódott, ezen ürügy alatt szavaz magának a kaszárnyának létesítése ellen, arról bizony föltehetjük, hogy soha sem volt ennek a vállalkozásnak egyáltalán barátja.

Divatujdonságok.

Közli: Mangold Béta Kolos.

A nők ismerik legjobban a helyes öltözködés értékét és az onnét van, hogy nemcsak szükségességből öltözködnek, hanem a részletek és hatások kiaknázásával alkotják meg toaletjeiket. És mert a megjelenés szépségének fokozása és a föltétlen tetszés elnyerése a cél, törekszik minden nő toaletti dolgában is, a lehető legnagyobb tökéletességre. A férfi jóval mögötte áll a kifogástalan öltözet tagadhatatlan értékének fölismérésében. Ő nem becsüli meg annyira a korrekt külsőt, mint a nő, bár az manapság társaságban és a mindennapi életben egyaránt fontos tényező.

Nem céltalan tehát az igyekezetünk, hogy ismertetjük az urak divatját, beszámolva a számtalan újdonságról és a divat folytonos változásáról.

Szinte az unalmassáig terjedő egyhangúság uralkodott eddig a külön nagrad csikozott mintában, miért is valósággal felüdit a hír, hogy a nyárutón és a jövő ősze elején kockás mintájú nadrág dukál a sötét szaketához és redingothoz. Ezt a divatot, mely egyelőre az átmenet kedvéért csak abban fog nyilvánulni, hogy a nadrág szélesebb sávjai között és esetleg azokon is kockázott, előreláthatólag csak lassacskán fog érvényesülni. Mert a csikozott nadrág hosszú uralmának megvannak ám az alapos okai.

A nadrágszövetnek a láb irányát követő csikjai ugyanis határozottan kedvező esztetikai benyomást keltenek. Megadják a lábszárnak a kellő karcsúságot és a szemnek tetszetős módon érvényesülnék az egyszínű kabát és mellény mellett. De azért a „varietas delectat“ igaz marad és tagadhatatlanul elérkezett a változás ideje.

A zakóformájú kabát nemsokára ismét visszatér a korábbi kisebb mellő kihajtásához és a hosszabb kihajtás, mely annyira divatos volt a tavasszal, kezd ismét visszafejlődni. A mélyen kihajtott forma feltétlenül helyén van és korrekt marad továbbra is a tennisz- és sport-zakónál, ámbar nem lesz annak elengedhetetlen kelleke. Ezeknél a kabátoknál, melyeknek rendeltetésüknél fogva nagy kényelmet kell nyújtani, nagyon is helyén van a lehetőleg minél nyitottabb előrész, és csak a londoni szabók izlésének némi megtévelyedése okozhatta, hogy ezt a szabást a rendes zakókra, sőt az ünnepegyesebb alkalmakra való kabátokra is kezdték alkalmazni, pedig különösen az utóbbi öltönydarabokra nem való. Eppen mostanság is némely estélyi kabát és néhány minden napra való zakó készült hosszú kihajtással, de azért a férfiak visszatértek a régi formához, mert könnyű megérteni, hogy azon a kabáton, amelyet begombolva kell viselni, nem állhat jól a mély kihajtás. A nyitva viselendő kabátok iránti előszeretettel már elmúlt és így a hosszú kihajtott formának már nem jósolhatunk hosszú

életet. Azt hisszük, hogy a nyáron utcai zakón már alig lesz látható.

Az izlésről lévén szó, figyelmeztetnünk kell tisztelt olvasóinkat, hogy ama hír, mintha az egészen sötét, vagy sötét alapon vékony vonalakkal mintázott szövetek lesznek divatosak, aligha bizonyul helyesnek. Azt hisszük, hogy a csikos szövet divatos lesz ugyan, de csak akkor, ha felületén az ideai divatot jellemző, alig látható színes nagy kockák rajta vannak. A legkedveltebb színek az ezüstszürke ígérkezik, persze sok függ attól is, hogy milyen lesz a nyáron az uralkodó időjárás. Ha szép, meleg, napfényes nyarunk lesz, az ezüstszürke színről mondott nézetünk előreláthatólag beválk, de ha esős, csunya időjárás lesz, akkor a sötétebb színeknek, főleg a kékeknek és sötétszürkének s részben a drapp és barnás árnyalatoknak van több kilátásuk. Ez esetben a nyugodt egyszínű szövetekből készült ruhákat fogják viselni. A ruhán anyaga előreláthatólag legkevésbé lesz a nehéz flanel. Az idén az igazán modern nyári szövet a „Viyella“ lesz, míg sport céljaira az ideai új jövevény, a „Continental flanel“ fog szolgálni.

A „Viyella“ és a „Continental flanel“ többnyire sötétben sávozott világos és ezüstszürke színű. De van egyszínű szürke „Viyella“ is. A divat uralmát az automobilötlönyökre is kezdi kiterjeszteni. Még mindig viselik a porosz galléros hosszú köppenyt. Igen bőre készül, hátul több nagy ráncsal. Kettős eleje van és szorosan

A Birkás-dűlőre nézve ha a tanács megvolt győződve, mint a hogyan meg kellett lennie arról, hogy egy milliós építkezést nem lehet, nem szabad ott létesíteni, ahol az a helyzeténél fogva értéktelenné lesz, akkor a meggyőződés komolyságával helyt kellett volna javaslata mellett állania s nem a katonai kiküldöttek józólására bízni, hogy az akadályozza meg a várost ottan létesíteni költséges épületeket, a hol azok a laktanyai jelleg megszüntével teljesen értéktelenné válnak.

Most már nem célszerű nehézségeket gördíteni az építkezés elé. A katonaság kétszer is kimondotta, hogy a Libásdűlőben kívánja azt létesíteni; mivel jobb helyünk nincs: épüljön fel hát a tűzérkaszárnya a Libás-dűlőben.

A vasutasok sztrájk-bizottsága a bíróság előtt.

(A tárgyalás negyedik napja.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, június 7.

Mint eddig mindig, úgy a mai napon is csak egy órával későbbben kezdték meg a tárgyalást, vagyis kilenc óra helyett tíz órakor. Minthogy pedig a bizonyítás borzasztó lassu tempóban haladt előre, ez a folytonos késedelmeskedés egy teljes nappal hosszabbítja meg az amugy is hosszúra nyult főtárgyalást.

Az érdeklődés még mindig rendkívül nagy. A hallgatóság padsorait valószínűleg megrohanja a közönség, főképen pedig a vasutasok, akik részben vasuti, részben pedig katonai egyenruhában körülbelül kétszázan szorongnak egymás mellett.

Ma már annyira haladt a bíróság, hogy az esti órákban a bizonyítási eljárást befejezte. Holnap a perbeszédre kerül a sor.

(Az ingadozó vallomás.)

A tárgyalás megnyitása után folytatták a tanúk kihallgatását. Az első tanu: Kardos Emanuel, 80 éves, izraelita, vonatkisérő.

Pollacsek dr. védő: Bizonyítani kívánom ezzel a tanuval, hogy a tízenhárom-bizottság tagjait szavazócédulával választották.

A tanu: Ez tény, én magam is töröl-

tem a szavazócédulán egy nekem nem tetsző nevet.

Elnök: Hol történt ez?

— A sztrájk tanyán.

— Sokan voltak ott?

— Vagy 10—12 ezren.

— A vádlottak ott voltak?

— Ott.

— Es nem izgattak?

— Egyik sem.

Az ügyész (halkan): Mi történt a szavazócédulákkal?

Dr. Baracs: Szíveskedjék az ügyész ur hangosabban beszélni, mert nem hallunk egy szót sem.

Az ügyész: Nem változtathatom át a tokomat harsonává!

Az elnök: Majd én leszek a tolmács. (A tanuhoz.) A cédulákat ki szedte össze?

— Nem tudom.

— Hát ki állította össze a neveket?

— Azt sem tudom.

Dr. Rács: A tömeg sem izgatott?

— Nem, bár a hangulat ekéseredett volt.

Az ügyész: Ön azt mondta, hogy nem tudja mi történt a cédulákkal.

Dr. Gyórfy: Nem ezt mondta.

Az elnök: De kérem...

Dr. Várossy: Nem engedjük, hogy valótlanosságot konstatáljanak!

Dr. Rács: Így történik azután, hogy rámondják a tanura, hogy vallomása ingadozó.

Dr. Baracs: Kérem az ügyész urat, ismétlje a kérdést.

Az elnök: Nos, ügyész ur!

Az ügyész: Hát itt a védők rendelkeznek?

Az elnök: Nem, hanem én. Mi volt a kérdés?

Az ügyész: Most már magam sem tudom.

(A sztrájk ellen.)

Következett Schmittbauer Gyula, 42 éves, római katolikus, mäv. raktáros.

Az elnök: Nekünk ne mäv.-ozzon, hanem mondja, hogy államvasuti.

Pollacsek dr: Ezzel a tanuval is azt kívánom bizonyítani, hogy a választás szavazócédulákkal történt.

A tanu: Így történt, de én abban nem vettem részt.

Fodor Armin tanu szintén azt bizonyítja, hogy a választás szavazócédulákkal történt. Hogy aztán mit csináltak a szavazócédulákkal, azt nem tudja, de nem is érdekelte, mert nem vett részt a szavazásban. A vádlottakat nem látta a szavazás idejében a sztrájk tanyán.

Bischoff Miksa dr., 31 éves gyakorló orvos.

Benedek János dr: Az angyalföldi gyűlésen mi csoda határozatokat hoztak és Turcsányi mi-féle nyilatkozatot tett?

kezők: Dama fé alapon színesen nyomtatott középső részű, ugyanazon alapon egy színnel nyomtatott keskeny, színes szegélyű. Ugyancsak damassé alapon skót színekkel kockázott zsebkendő. Továbbá: Sima fehér batizt keskeny, színes bordürrel, (jelenleg VII. Edvárd király kedvenc zsebkendője.)

Egyszínű batizt alapon színesen nyomtatott zsebkendő. Egyszínű batizt alapon, ugyanolyan színű, de sötétebb árnyalatu keskeny bordürrel, a színes alapon a bordür színének megfelelő színű nyomtatott klasszikus mintákkal ellátott zsebkendő.

Széles színes csikkal beszőtt és sötétebb színnel himzett zefir batizt zsebkendő (gyönyörű ujdonság). Színes chinészerű alapu, damassé zsebkendő megfelelő keskeny színű bordürrel. Fehér, sűrűn kockázott damassé zsebkendő, kettős színes belső kerettel és a keretek közé hintet apró sötétkéék lilomokkal.

Igen divatos ezeken kívül a tiszta fehér damassé zsebkendő is. A selyemzsebkendő divatja kimuló félben van és majdan ha egészen elvesztették, bátran ráirhatnók sirkövére: „Megölte a tulságos népszerűség.”

Nyakkendőknél a „Barathea” nevű nyakkendősel egy csapásra meghódította az urközönséget. Lágy és egyszerű mint ruganyos anyaga nem gyűrődik és gyönyörűen köthető. A nyári minták számtalan színárnyalatban valóssággal elragadók. Ezek között első helyen áll a vörössel és feketével átfuttatott sárga nyakkendő, külön külön lila, zöld, rózsaszín és vörös apró „à la grec” mintával. A csokorra kötött

— Április 17-én az angyalföldi polgári körben Faludy József elnöklete alatt a vasutasok gyűlést tartottak, amelyen véletlenül én is jelen voltam. Heves felszólalások történtek, de az izgatotkat az elnök és felszólalásaiban Turcsányi is többször lecsendesítette, rendre tasította.

Az elnök: Mi volt az izgatás?

— A sztrájkot emlegették.

— Es ezért történt a rendre tasítás?

— Igen, mert Turcsányi szerint a sztrájk nem lehet célja, sem helyes eszköze a vasutasoknak, ettől az eshetőségtől, amely az államnak és a mozgalomnak árt, mentse meg az isten az országot.

— Ezt mondta Turcsányi?

— Igen, így beszélt szóról-szóra.

Turcsányi: Föltételezi rólam, hogy ezek után izgattam, bujtogattam a tömeget?

Tanu: Sokkal jellemesebb embernek ismerem, semhogy ilyen feltételezhetek önről.

Radó Richárd 28 éves hírlapíró elmondja, hogy a választás a sztrájk tanyán szavazócédulákkal történt.

Az elnök: A vádlottak osztogatták a szavazócédulákat?

— Nem, a vasutasok egymás közt.

— Es lehetett a névsoron változtatni?

— Hogyne, ez meg is történt.

— A szavazólappal aztán mi történt?

— Azt nem tudom.

Várossy: Ön 19-én este ott volt a Demokráta Körben. Kik voltak jelen a vádlottak közül?

— Turcsányi, Sarlay, Marguít, Faludy.

— Miért jöttek fel ezek az urak a körbe?

— Azt nem tudom.

— Mikor ezek az urak tudták már, hogy sztrájk lesz?

— Sőt ellenkezőleg, mikor úgy kilenc óra tájban értesültek róla, konsternálva kiáltoztak, hogy ez szerencsétlenség, ami ellen sürgősen tenni kell valamit.

— Tud-e ön arról, hogy a vádlottak hajlandók lettek volna Vörös László propezióját elfogadni?

— O igen, valamennyi. Sőt Sarlay és Turcsányi még a tömeget is rá akarta venni, de eredménytelenül.

Gyórfy dr.: Miért történt ilyen alakban a választás?

— Technikailag ez volt a leghelyesebb mód arra, hogy a rendőrség beavatkozását kikerüljék.

(Hock János, mint tanu.)

Hock János devecseri születésű 45 éves, róm. kath. plébános.

Dr. Várossy: Tanu ur jelen volt, mikor a tízenhárom bizottság hajléadó volt elfogadni Vörös propezióját?

a gallér alatt gombolódik, mely gyakran nehéz prémmeel, de soha sem asztrakánnal van borítva, mert a fekete asztrakán vagy persián nem jól fest a motoros kocsin. Ez természetesen hűvösebb időre való nehéz öltönydarab. A nyáron valami könnyebbet fogunk látni. Valószínűleg a redingót alakra szabott könnyű porköpenyt fogják hordani, ez kényelmes és praktikus is. Olyan hosszúra készül, hogy a lábikrákig ér, a csipőn nagy lapos zsebekkel és két belső zsebbel a mellén.

Nyári külön mellényviselő dolgában némileg ügyelni kell a divat szabályaira. Világos mellény csak sötét zakóhoz és zsakethez illik. A frakköltöny teljes fehér vászonmellényt követel. A fehér mellény sehogyan sem áll jól a munkához való öltönyhöz, mert csak ünnepesebb alkalmakra való. A lágy szürke színek főleg a nyárra illenek és különösen a mintázottak keresettek. Minden idényhez néhány új árnyalat jön divatba, amelyeket azután később silányabb minőségben is utánóznak és ezzel közönségesnek teszik. Az idén igen divatos a csizkott szürke, a mellirozott szürke, alapszínű vörös és sárga selyempettyekkel ellátott vászonmellény és végre a fehér alapon széles sávózott flanell mellény. Az idény egyik kiváló ujdonságát azok a díszgombok képezik, melyekben a mellények mintájának megfelelő színű félékkövek vannak elfoglalva. Az ilyen gombokkal ellátott színes mellények első pillanatra elárulják, hogy elsőrangú műhelyből valók.

A nyári idényre megjelent batizt zsebkendőujdonságok közül említésre méltók a követ-

formát, mely legjobban illik a szárnyasgallérhoz, nagyban fogják viselni, de azért a keskeny szalagokat is erősen hordani fogják. Aki a divatot csak némileg is követheti, a lehatott szárnyu gallért fogja viselni, a szárnyakkal mellény fölött, a „kettős” gallér jól illik mellény nélkül, puha inghez övvel és szalmakegalappal.

Londoni mérvadó divatköröket jelenleg két nevezetes kérdés foglalkoztatja. Az egyik, mely a redingót és zsakét eddigi egyszerű külsejének megváltoztatását célozza, főképen azért lett aktuális, mert ezen ruhákhoz most olyan lágy és vékony szövetek divatosak, hogy a kabátok széleit nagyon nehéz jól és kifogástalanul kidolgozni s emellett, ha már kellőleg ki is dolgozták, a kabát, a szövet különös légyságánál fogva, csak rövid ideig tartja meg eredeti szép formáját. Elsőrangú szabómesterek gyűléseztek e tárgy fölött, míg végre egy szűkebb divatbizottság elhatározta, hogy az őszi redingót külső formáján feltűnő változtatást fog javaslatba hozni.

Hogy mi lesz az a „feltűnő változás”, azt nem árulta el még a szűkebbül szűkebb bizottság, de szinte fölösleges a szokatlan titkolódás, mert az ujtás nem lehet más, mint az, hogy ezen lágy szövetekből varrott kabátok széleit is a jövőben szegve fogják készíteni. A fénytelen vicuna- és himalya-szövetek nagyon is megkivánják, hogy fölületük egyhangúságát szélesebb szegéssel emeljék és hogyha kissé visszapillantunk a divat történetére, azonnal észrevehetjük, hogy a kockás nadrág divatja szorosán összefügg ezen ujtással, mert míg a sze-

A *tanu*: Én a sztrájk kitörése után elmentem a sztrájknyárára, mert a kerületemből sok érdekelt vasutas volt, akik már évek előtt kértek, hogy tegyék lépést a nyugdíjgény megállapítása érdekében a kormánynál, mert ezek nincsenek véglegesítve. Főlkartam szólalni a Házban és előzőleg személyes információt kívántam szerezni. Nem igen akartam először kimenni, mert megjelenésemet félremagyarázhaták volna és én a sztrájkjal a legfontosabb állami érdekeket veszélyeztetve láttam. Margullit urat, régi ismerősömet keresem föl mert nem találtam a lakásán, a sztrájknyáran jöttünk össze egy kocsmahelyiségben, ahol nemsokára megjelentek Vázsonyi és Vörös képviselő urak, akik behívták a sztrájkbizottság többi tagjait is. Ezek kijelentették, hogy addig nem állhatnak szóba a kormány megbízottjával, amíg a letartóztatott vasutasokat szabadon nem bocsátják. Vörös maga is elítélte a letartóztatást és kijelentette, már intézkedett és a szabadlábra helyezés megtörtént. Erre megkezdődött a tárgyalás. Magam is rábeszéltem őket, hogy a sztrájkot szüntessék meg, mert a közvélemény majd egyhangulag elítéli őket és pedig joggal. Vöröstől megkérdeztem: a kormány megbízottja-e, mire azt felelte, hogy nem, de garanciát vállal, hogy prozozicióját elfogadja a kormány. Ezután a bizottsághoz intéztem a kérdést, hogy a határozatukat keresztül tudják-e vinni a tömegnél. Erre nézve eltérők voltak a nézetek. Vázsonyi mondta, hogy a vasutasok nem a kenyérért, hanem a közszabadságért harcolnak.

Az *elnök*: Azt hagyjuk, ami Vázsonyira vonatkozik.

Vázsonyi: De a rágalmakat, amiket rám szórtak, fényesen meg akarom cáfolni.

Hock: A kérdéseket, amelyek formulázásában én is résztvettem, a bizottság tagjai elfogadták, de kijelentették, hogy a tömegért nem állnak jól. Kértek, hogy másnap menjek ki és beszéljem én rá a tömeget, mert az én ékes szólásomtól sokat várnak. Másnap föl akartam szólalni a Házban a vasutasok ügyében, Vörös azonban kért, hogy menjek azonnal ki a sztrájknyárára a tömeget rábeszélni, mire azonban a Házban a beszédemet befejeztem, Vörös László tudomra adta, hogy már késő, mert a tömeg nem fogadja el a prozoziciót. Délután ismét kimentem a sztrájknyárára, mert hallottam, hogy a tömeg ingerült rám, mert nekem tulajdonította a békepontokat, amelyek őket ki nem elégitették. Erről meg is győződtem, mert amint a tömegbe bele keveredtem, egy kis tüntetést rögtönöztek. Én a tömeget igyekeztem meggyőzni, hogy jobb eredményt el nem érhetnek és ha a pontokat el nem fogadják, baj lesz, azonban ezek szentül meg voltak győződve, hogy ha egy-két napig várnak, fényes diadalt

gett redingot és zsaket a csikozott nadrághoz semmiképen sem illik, a kockás nadrághoz éppen a szegett kabáttal áll jól és régebben együtt is viselték.

Az új fekete redingot és zsaket tehát se-lyem szalaggal lesz szegve, úgy mint azt mintegy 18—20 évvel ezelőtt viselték. Valószínű, hogy ezen új kivitel divatbajóttával, a szép és kellemes, de a használatban nem eléggé tartós himalya-szövet helyébe csakhamar a kosárfonathoz hasonló felületű lágy kamgarn-szövet fog lépni.

Es most még néhány szót az örökifju szmokingról. Mi soha sem lelkesedünk tulságosan a ruhadarabért, mely nem más, mint a zakó dícsőítése. Izlésünk szerint estélyre a frakkot tartjuk az egyetlen kifogástalan ruhának és a jól öltözködő uriember csak ilyenben jelenik meg naplemente után a szalonban, hölgyek társaságában. De azért tagadhatatlan, hogy a nyár dereka körüli meleg napok és füledt éjszakák közti időben még az is magára ölti a szmokingot, aki egész télen sikeresen ellentállt neki. Mert hát a szmoking mégis csak kényelmes és azért nagyban viselik majd az idén nyáron is.

Miért ne engedjük meg magunknak mi is ezt a kényelmet, mikor a legkifogástalanabb angol divatférfiu is megteszi és ha néha ünneplésebb nyári esti alkalomra öltjük fel a szmokingot, viseljük hozzá az immár majdnem egészen elfogadott fehér piké-batizst csokornyak-kendőt.

aratnak, a kormány mindent megad. Sőt azt mondták, hogy csak akkor hisznek, ha a kormány közjegyző előtt állítja ki a nyilatkozatot.

(A megosipkedett ügyész.)

Az *elnök*: Aztán mi történt?

Hock János: Megjelentek, de a bákét nem fogadták el. (Elnök derűtség.) Láttam, hogy nem érhetek célt, tehát ajánlottam magamat és ezzel távoztam. (Derűtség.)

— A vád ottak közül senki sem izgatta a tömeget?

— Sőt ellenkezőleg, mindenáron azon voltak, hogy a békepontokat elfogadtathassák a tömeggel. Főképen Sarlay és Szeide harcoltak a békeért és meg a legharcosabbnak tetszett nekem Kacsó ur.

Az *ügyész* (halán): Mikor a tömeg a kormában sörözött...

Hock: Én nem söröztem, csak a tömeg. (Derűtség.)

A *védők*: Hangosabbaz ügyész ur!

Vázsonyi: Ide csak a sör hallatszik!

Dr. Rácz: Ütessék ide, közzénk az ügyészt.

Az *ügyész*: Nem tudom, bíról tárgyalás ez, vagy mi más. (A tanuhoz): Mit gondol, miért bizott annyira magában a tömeg?

— Ezt nem tudom, de láttam, hogy a tizenhárom bizottságban sem bíztak, csak a saját erejükben, a kitartásban. Ezek is gondolkozó emberek.

Az *ügyész*: De a gondolatuk nem teljesült be.

— Nincs olyan ember, akinek minden gondolata beteljesüljön. (Derűtség.)

Vázsonyi: A kormányé sem.

Az *ügyész*: Az beteljesült.

Vázsonyi: No nem úgy, amint azt az ügyész ur szerette volna.

— Mit gondol a tanu ur, a 13-as bizottságnak minő befolyása volt a tömegre?

— Azt hiszem, nagyon kevés. Én azt gondolom, hogy a nép is gondolkodik.

Bakonyi Samu közbeszél: Nem csak az ügyészség! (Derűtség.)

Hock János: ... A tömeg azt mondta, hogy nem enged, mert ha még két napig kitartanak, győzni kell nekik.

Bakonyi Samu: Láttam a tanu ur, hogy a bizottság tagjai izgatták volna tömeget?

— Nem láttam.

— Hát azt, hogy érintkeztek volna a tömeggel?

— Ezt csak annyiban észleltem, hogy a mikor a virslit főztek, künn a szétosztásnál egyik-másik bizottsági tag felügyelt arra, hogy mindenki kapjon.

(Hock és a védők.)

Ezután a védők intéztek több kérdést a tanuhoz. Dr. Györffy Gyula kérdései közben az elnökkel szóváltásba eredt. Az incidens folytán az elnök kénytelen volt a tárgyalást 10 percre felfüggeszteni.

Szünet után az elnök Györffyt a szóváltás miatt elnöki jogánál fogva rendreutasította.

Hock a védők kérdéseire kijelenti, hogy neki a mozgalomban az tetszett legjobban, hogy a tisztviselő tagjai a bizottságnak kijelentették, hogy nem a saját fizetésük emelését, illetve rendezését sürgették, hanem a kis javadalmazásu altisztek, szolgák és hasonállásu máv. alkalmazottakét.

Dr. Györffy: Mért nem tárgyaltak a vasutasok az igazgatósággal?

— Én arról győződtem meg, hogy tisztviselő, altiszt, szolga előtt nem volt gyűlöttebb senki, mint éppen az igazgatóság, amely a vasutasokra nézve hzzáférhetetlen, gögös és büszke, úgy, hogy még az egyéni joguktól is megfosztja őket.

Dr. Gái Jenő: Érintkezett a 13-as bizottság hatósággal is?

— Ugy tudom igen, a rendőrséggel. (Derűtség.)

A bíróság a tanut megeskette.

(A két utolsó tanu.)

Batthyány Tivadar gr. orsz. képviselő volt a következő tanu, a kire a védelem hivatkozott. Tanu eladja, hogy ő is részt vett a tizenhárom bizottság és Vörös László közt végbement tárgyalásokon, miután arra a vasutasok felkérték. Batthyány gróf egész vallomása

a mellett bizonyított, hogy a tizenhárom bizottság tagjai közül nem izgatott senki. Tanut vallomására megeskették.

Serbin Elek dr. államvasuti titkárt hallgatták ki legutóljára, a kire az ügyészség hivatkozott. A védők kérelmére a bíróság azt a végzést hozta hogy Serbin csak oly tényekről nyilatkozhatik, a melyeket közvetlen tapasztalásból tud. A vádlottak ellen egyébként ő sem hozott fel semmi terhelőt.

(A bizonyítás befejezése.)

Ezzel a *tanukihallgatásokat befejezték* s rá-
tértek az iratok felolvasására.

E közben újabb incidens merült fel a védők és az ügyész közt. Egyik védő ugyanis egy felolvasott irományra azt a megjegyzést tette, hogy az *apokrif* s így nem bír bizonyító erővel.

— *Ez közönséges rágalom!* — kiáltott az ügyész.

Oriási láрма és izgatottság támadt erre a teremben nem csak a védők padjain, de a hallgatóság sorai közt is úgy, hogy az elnök kénytelen volt a tanácskozást felfüggeszteni. A tárgyalás újabb megnyitása után az ügyész és a védő tisztázták a közbeszólást, erre folytatták és befejezték az iratok felolvasását.

Az esti órákban a bizonyítási eljárás véget ért. Holnap a vád- és védőbeszédre kerül a sor.

TÁVIRATOK.

Az orosz japán háboru.

Pétervár, június 7. *Kuropatkin* tábornoknak *Miklós* cárhoz címzett június 5-iki távirata a következőket tartalmazza: Június 3-án kozákjainkat megtámadta a japán gyalogság, mely a Ksotya Pudza nevű falu mellett lévő magaslatokat tartotta megszállva. Az ütközet kezdetén megkísérelték a japánok áthatolni a Kulenziko völgyén, azonban lovasütegünk pontos tüzelése fenntartotta őket. A kozákoknak ugyanis sikerült az ágyukat magasra felvonatni. A segítségül érkezett megerősítések és az ágyuk tüzelése a japánokat állásuk elhagyására és visszavonulásra kényszerítette. A puskatüz délután 1-től 6 óráig tartott. Japán részről 6 század vett részt az ütközetben, a melyek közül négy erősítésképen érkezett. Az ellenséges eisáncolások jól voltak készítve és teljes gondossággal álcázva. Lovaságyunk kitűnően löttek. Főképen ezek tüzeinek köszönhetjük sikerünket. Veszteségünk a következő: elesett *Starkov*, a kozákok parancsnoka, két tiszt könnyen megsérült, 11 kozák súlyosan, kettő pedig könnyen sebesült meg. A japánok veszteségét nem tudjuk, de az bizonyára nagyobb mint a miénk.

London, jun. 7. A Reuter-ügynökség jelenté Liaojangból 6-áról: Több külföldi katonai attasénak, köztük a két angol attasénak, *Weatrs* ezredesnek és *Chune* őrnagynak, megengedték, hogy dél felé menjenek. E tiszték közül néhányan remélik, hogy csatlakozhatnak a kozákokhoz, kik Tincstól északra érinkezésben állnak a japánok előőrseivel.

Liaojang, jun. 7. Liaotung keleti partján még egy sereg szállt partra, hogy szembeszálljon *Oku* tábornok utóörsével, mely Csicsaóból halad előre. A japánok nyilván feladták Liaojang megtámadásának tervét, ha ugyan egyáltalában tervbe vették ezt. A két-három hét múlva beálló esős idő ugyanis lehetetlenné tenné a közlekedést. Közben a kozákok fenntartják az érintkezést a japán előőrsekkel, míg egy más csapat *Kuroki* tábornoknak a Jalutól északra lévő jobb szárnyát kíséri figyelemmel. A csapatok egészségi állapota mindenhol nagyon jó. Ragályos betegségek nem fordulnak elő és emésztési szervi bajok csak ritka esetben.

London, jun. 7. Megerősítik azt a hírt, hogy a most kibocsátott japán hadikölcsönt titokban moszkvai pénzemberek is jegyezték.

Tokio, jun. 7. Egy japán csapat Takusánban partra szállott s vasárnap a kincsuí uton megvert egy orosz csapatot. Az összeütközés Takusántól hat mérföldnyire történt.

Csifu, jun. 7. Itt azt hiszik, hogy tegnap este a pecsili öbölben tengeri ütközet volt. A kínaiak is heves tüzelést hallottak. Más forrásból is hasonló hírek érkeznek.

A tengerészeti költségvetés.

(A magyar delegáció teljes ülése.)

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, június 7.

A magyar delegáció ma délelőtt folytatta tanácskozásait. Széll Kálmán elnök az ülést 10 órakor nyitotta meg. A közös kormányt képviseli: Pitreich hadügyminiszter, Burián pénzügyminiszter és Spaun báró tengernagy.

A tegnapi ülés jegyzőkönyvét olvasták fel, elfogadták a hadügyi költségvetést és a rendkívüli hitelt végszerkezetében, majd pedig a tengerészeti előirányzatra tértek át.

Teleki Sándor gróf előadó ismertette az előirányzatot, és elfogadásra ajánlotta a költségvetést.

Okolicsányi László a partvédelem kérdésével foglalkozik hosszasan, majd pedig a tétel pénzügyi oldalát fejtegette. Azt ajánlja, hogy a fejlesztése a tengerészetnek haladjon lassabb lépésben bár, csak hogy anyagi erőinket tulságosan igénybe ne vegye. A tengerészetnél és ezt mint közjogi sérelmet hangoztatja, sehol sem tűnik ki a magyar államiség, és kifogásolja azt is, hogy a tengerésztisztek közül csak az elenyészően csak egy rész beszél magyarul. A tengerészeti akadémiának 123 növendéke közül 10 növendék részesült magyar nyelvű oktatásban. Végül kijelenti, hogy a rendkívüli szükségletek véget az előirányzatot nem szavazza meg.

Bolgár Ferenc megszavazza a költségvetést, mert ha megakarjuk védeni partvidékünket, akkor gondoskodnunk kell a védelem eszközéséről is. A haditengerészet nem csak partvédelemre szükséges, hanem azért is, mert a hadsereg kiegészítő része és mert a tengeren túl is viseli kereskedelmi érdekünket. A haditengerészet nem fényűző cikk, hanem fontos feladatot teljesít. Több szónok nem volt, s így az elnök a vitát berekesztette.

Sényi sorhajó-hadnagy Spaun tengernagy nevében nyilatkozik, de csak szakszerű pontokat érint. Azokat ismételte, amiket a tengernagy az albizottságban már kifejtett. Elmondja, hogy a rendkívüli összeg mire is szükséges. Legelőször az építményeket vették alapul, majd pedig a törpe flottátiát kell ujja szervezni. A vértés hajókra került azután a sor, és ezeket löszerekkel is el kell látni. Ezért vált szükségessé a rendkívüli összeg. A pénzügyi műveltről, a melylyel ezt a rendkívüli összeget fedezni fogjuk, nem nyilatkozik. Majd Okolicsányi kifogására válaszol, és azt mondja, hogy a tengerészeti akadémiába felvételre 4 magyar fiu jelentkezett csupán és azt a 4-et fel is vették.

Tisza István gróf kormányelnök, a refundálást ismertette megegyezően, és helyreigazította Okolicsányi tévedését, a tételek beállítását illetőleg. Az természetes, hogy a mostan épülő hajók is elfognak avulni, és akkor azután az objektumok költséges helyreigazításáról, illetőleg a költségek fedezéséről gondoskodni kell. Persze ügyelnünk kell, hogy erőnkön túl ne költskezzünk.

Okolicsányi László félreértett szavait magyarázza helyre.

A bizottság a költségvetést ezután megszavazta úgy általánosságban, mint részleteiben is.

A napirend második tárgyára, a szárszámadásokra tértek át. Miklós Odön előadó jelentése után a számadásokat vita nélkül tudomásul vették.

Végül az okkupált tartományok hitelét tárgyalták, melyet Münnich Aurél ajánlott elfogadásra.

A delegáció a hitelt úgy általánosságban, mint részleteiben elfogadta, mire az ülés véget ért.

A vasuti sorompó és a vadházasság

(A városi közigazgatási-bizottságból.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 7.

A vasuti sorompó és a vadházasság két nagyon különböző fogalom. Hogy mégis egy kalap alá kerültek, annak Aradváros közigazgatási bizottsága az oka. A bizottság mai ülésén ugyanis a tömördek szürke akta között egy frivol ügygyel foglalkozó is akadt, amely ugyszólván egyedüli érdekességét képezte volna az ülésnek, ha véletlenül Müller Károlynak eszébe nem jut, hogy egy vasuti sorompó ügyében felszólalva, elég élénk vitával gazdagítsa az unalmas tárgyakat. Az ülés lefolyásáról részletes tudósításunk a következő:

Urbán Iván főispán megnyitja az ülést, üdvözöli a megjelenteket. Miután az egyes szakreferensek előadásait tudomásul vette a bizottság, Müller Károly emelkedett szólásra.

Urbán Iván: Kérem, már kihirdettem a határozatot, tehát nem lehet a jelentésekhez szólni.

Müller Károly kijelenti, hogy nem a jelentésekhez akar szólni, hanem egészen más tárgyról akar beszélni, amiben őt, mint bizottsági tagot, nem lehet megakadályozni. Arról van szó ugyanis, hogy a Libás dűlön keresztül megy az arad-csanádi vasut kettős sínpárja. A pécskaui-ut itt keresztezi a vasuti vonalat. Kocsikban, gyalogosokban elég nagy itt a forgalom és miután a vasutvonalat nem zárja el az uttól sorompó, könnyen szerencsétlenség történhetik. Azt indítványozza tehát, hogy a közigazgatási bizottság hívja fel a csanádi vasutat egy oly sorompó felállítására, amelyet a vonat áthaladásakor a legközelebbi őrházból le lehet eresztetni.

Hegedüs László: A törvény értelmében vicinális vasutak nem kötelezhetők sorompó felállítására és az arad-csanádi vasut sem fog egy ilyen sorompó felállításával praecedenset alkotni, mert akkor azt fogják tőle követelni, hogy minden utkereszteződésnél hasonlóképp cselekedjék. Különböznél a szóbanforgó helyen veszedelem, mert az őrnak a vasut pótlékot adott, hogy tartson egy segédet, a ki a vonat elhaladásakor az ut kereszteződésnél felügyel. A zárt sorompó, a melyet távolról igazítanak, sokkal veszélyesebb a mai állapotnál, mivel könnyen megeshetik, hogy ép akkor bocsátják le, mikor kocsí vagy élőlény van a pályán. Akkor azután elkerülhetetlen a szerencsétlenség.

Müller Károly kijelenti, hogy ő már nagyon sokszor ment át kocsival, közvetlenül a vonat előtt, de sohse látott ott embert.

Hegedüs László: Ezt tudomásul veszem és meg fogom indítani ilyen irányban a vizsgálatot.

Müller Károly: En azonban ezt nem veszem tudomásul, hanem fenntartom indítványomat. Az említett helyen már vagy tizszer történt baleset.

Hegedüs László (ingerülten): Én nem tudok róla, pedig, ha történt volna, tudnám!

Urbán Iván főispán azzal végzi be a vitát, hogy miután e tárgyban már átírt a bizottság a csanádi vasuthoz, most figyelmeztettségként újra, hogy minden vonatelhaladásakor az őt, vagy helyettese ott legyen az utnál.

A bizottság ily értelemben határoz.

Ceobor Ottó városi tanítónak az iskolaszék

véleményadása folytán megengedik, hogy egy éves önkéntességre előkészítő tanfolyamot nyisson.

Több apró ügy után Kádas Kálmán főjegyző nagy érdeklődés között adta elő egy felebezés sikamlós történetét.

Egy aradi kőműves elzavarta a feleségét és helyette egy másik nőt vett magához. Az asszony feljelentést tett a rendőrségnél, hogy férje vadházasságban él az ő utódjával, mire a rendőrség közbe is lépett. A férj erre bemutatja a nála lakó nő cselédkönyvét és kijelentette, hogy vadházasságról szó sincs, legfeljebb cselédtartásról. A rendőrség azonban átlátott a szítán és úgy döntött, hogy miután a férj anyagi helyzete nem indokolja meg azt a luxust, hogy cselédet tartson: tehát az új asszony elküldendő a háztól. A határozat ellen a kőműves felebezett. Az ügy felkerült a közigazgatási bizottsághoz, amely úgy döntött, hogy miután az asszonnak rendes cselédkönyve van: nem lehet megakadályozni, hogy annál álljon szolgálatba, akinél akar.

Ez ellen azonban a feleség protestált és felebezett. A miniszter azután végleg eldöntötte a kérdést, oly értelemben határozván, hogy a közigazgatási bizottságnak van igaza. A cselédnek a munkaadóhoz való viszonya — mondja a miniszter — nem tehető hatósági beavatkozás tárgyává.

A bizottság tudomásul véve a döntést és még több apró ügyet intézett el. Ezzel az ülés véget ért.

Jelenvoltak Urbán Iván főispán elnöklété alatt: Csiky Károly, Farkas Győző, Hegedüs László, Institoris Kálmán, Kádas Kálmán, Keller Izso, Kellner György, Lócs Rezső, Meszlényi Antal, Mülek Lajos, Müller Károly, Posgay Lajos dr., Reicher Károly dr., Robitssek Agoston, Rosenberg Miksa dr., Steinhardt Mór dr., Varjassy Árpád.

Pintye György és társai.

(Aradi pénzhamisítók a bíróság előtt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 7.

A nevezetes Pintye György elmebetegsége után ismét visszakerült, mint pénzhamisító, aradi bűntársaival együtt a vádlottak padjára. Tizenketted magával ült ma a nagyváradi törvényszék előtt. Pintye eltüntetve a bűnjeleknek rá vonatkozó részét és összekuszálva a nyomozásnak hozzá vezető fonalait, csak mint harmadrendű vádlott szerepelt a tárgyaláson. A vádlottak négy padosban foglaltak helyet. Az első padon ül: három asszony: Jovanov Demeterné, Poduba Jocáné és özv. Faur Péterné. Azután Ruzsi Lázár, Mojszeszk Juon, Bera György, Nikolin János, Schlözinger Miksa, Doku Panger Bálint, Pintye György, Máris János és Alexics Demeter.

Előttük a tolmács asztala mellett álló bűnjel asztalon gipszöntvények, a melyeket annak az ujaradi háznak a pincéjében találtak, a hol Pintye titkon, de be nem bizonyíthatóan lakást tartott. A gipszöntvényeken forintosok, koronák, ötkoronások és 20 filléreses öntvény mintái. Szódavizes üvegek hevernek az asztalon, a melyeknek kupakjából készült a hamis pénz, azután a pompás hamisítványokból több száz darab dobozokban megjelölve, melyik ügynökénél találtak meg. A tárgyaláson Fassie Pál elnökölt. A vádat Gáthy Bálint alügyész képviseli, Pintyét dr. Kripta Henrik védi, Nikolint és Jovanov Demetert Thury László dr.

Az előszoba telve aradi, aradmegyei és temesvári emberekkel. Tanuk ezek, a kik a messziterjedő banda üzelmeiről jöttek vallo-mást tenni. Köztük titkos rendőrök, a kik a nyomozást vezetik s a mint sor: a kihallgat-

ják őket, csaknem megtelik az esküdtzéki terem hallgatósággal. A vádlottak tagadnak egytől-egyig.

A bizonyító eljárás lezárása előtt felolvasták az iratokat s különösen a *Pintye* Gregornek örültségéről szóló orvosi véleményeket, a mire *Kripka* Henrik dr. a nagyváradai orvosszakértők meghallgatását kérte arra nézve, hogy annak idején mit tapasztaltak a vádlotton. Mert a védő szerint az akkori állapota fontos s nem az, hogy a legfőbb orvosi tanács vizsgálata idején egészséges volt a vádlott. *Gáthy* Bálint királyi ügyész ellenezte a védő indítványát. A törvényszék tanácskozás után a védő indítványt mellőzte, amiért *Kripka* Henrik dr. semmisségi panaszt jelentett be.

A pörbeszédre került ezután a sor, *Gáthy* Bálint dr. kir. alügyész három kivételével az összes vádlottak elítélését kérte. Vácolta a *Pintye* körmönfonságát, az ujaradi, temesvári és szabadhelyi hamispénzes banda üzemeit. Bizonyítottnak látja, hogy *Jovánov Demeterné* és négy társa: *Poduba* Jováné, *Faur* Péterné, *Buzsi* Lázár és *Bera* György, akiknél több hamis pénzt találtak és közvetlenül *Pintyétől* kapták a hamis forintosokat és koronásokat, sőt azok forgalomba hozását meg is kísérelték. Ugyanezt tették *Nikolin* János is, míg *Máris* János ugyancsak *Pintyétől* származó 20 filléresekkal manipulált.

Pintyével szemben megdönthetetlen bizonyíték nincs arra, hogy ő vette a hamis pénzt. Őt, *Jovánov Demeternét*, *Poduba* Jovánét, *Faur* Péternét, *Ruzsi* Lázárt és *Bera* Györgyöt hamis pénz csalárd forgalombahozatalának büntetéseért, *Máris* Jánost ugyane cselekmény vétségeért kéri megbüntetni. *Mojszeszk* Juon, *Doku* Panger Bálint, *Schlesinger* Mihály és *Alexics* Demeter ellen elejti a vádat. *Thury* László dr. *Nikolin* János jóhiszeműségét hangoztatta és *Jovánov Demeterné* javára hozott fel enyhítő körülményeket.

Ezután *Kripka* Henrik dr. mondott nagyhatású védőbeszédet *Pintye* érdekében. Beszédében érdekes volt különösen az a részlet, hogy a forintos pénz hamisítása, mely az osztrák-magyar értékű számításban nem váltópénzként szerepelt, a korona-valuta idejében, mikor is a koronás fémpénzdarabok váltópénz jelleggel bírnak, nem lehet büntett, hanem csak vétség, mert a forintosok tulajdonképpen két koronások s ezt másnak, mint váltópénznek jogilag sem lehet minősíteni. *Pintyét* tehát vétségben kéri legrosszabb esetben is elmarasztalni.

A törvényszék ezután a tárgyalást elnapolta s az ítéletet holnap délelőtt kilenc órakor hirdetik ki.

A talpasi iskola.

(Vita a közigazgatási-bizottságban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 7.

Aradmegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt tartotta rendes havi ülését *Urbán* Iván főispán elnöklése alatt.

Dálnoki Nagy Lajos dr. alispán felolvasta havi jelentését, melyben nevezetesebb dolog alig fordul elő. *Farkas* Győző kir. pénzügyigazgató jelentette, hogy az adóbevételek tekintetében a lefolyt hónapban kedvezőbbek voltak a viszonyok.

Egyedüli érdekessége volt az ülésnek *Varjassy* Árpád kir. tanácsos tanfelügyelő jelentése az iskolákról, melynek során szóba került a talpasi állami iskola ügye is. Ennek az iskolának szomorú nevezetessége van, miatta történt a talpasi zendülés.

Varjassy Árpád tanfelügyelő jelentette, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter hajlandó teljesíteni a talpasiak kérelmét és átveszi az iskolaépületet a rajta levő 12,500 korona még kifizetetlen adóssággal együtt.

A talpasi képviselőtestület 1898-ban határozta el, hogy az iskoláját államosítja és három tantermes épületet emeltet az iskola céljaira. Minthogy azonban a község nem volt a szükséges anyagi tőke birtokában, a község

19,000 koronás öt évre szóló amortizációs kölcsönt vett fel, melynek évi részletelt adóba vetették ki, s ez a törlesztés tetemesen növelte a pótdadót; annyira, hogy utóbb az évi részleteket sem tudta betartani a község.

A község végre felírt a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez, kérve, hogy vegye át az iskolát, melynek árából egy részt a község már letörlesztett. A miniszter most teljesítette is ezt a kérelmet. A miniszter leiratát a község képviselőtestülete nemrégiben tárgyalás alá vette. A képviselőtestület határozata azonban olyan, hogy az iskola átvétele kétségesnek látszik. A község ugyanis 1898-ban arra kötelezte magát, hogy a tanítói nyugdíjalaphoz évi 24—24 koronával hozzájárul, továbbá az iskolaépület fentartásáról, fűtéséről és világításáról gondoskodik. A miniszter azt kívánja, hogy a község az átvétel után is teljesítse ezen kötelezettségeit, a képviselőtestület azonban úgy határozott, hogy erre nem hajlandó. A tanfelügyelő azon aggodalmának adott kifejezést, hogy ilyen körülmények között a miniszter nem lesz hajlandó megmaradni elhatározása mellett s könnyen megeshetik, hogy ez meg majd a községben fog újabb elégtelenséget kelteni. Arra kéri tehát a bizottságot, hogy utasítsa az alispánt, miszerint a községet bírja rá a határozat megváltoztatására.

A bizottság azonban tekintettel arra, hogy a községi képviselőtestületek határozatait, csak a törvényhatósági közgyűlés változtathatja meg, úgy határozott, hogy az ügyet a legközelebbi közgyűlésig függőben hagyja.

Ezután *Institóris* István dr. megyei főorvos jelentette, hogy az egészségi állapotok az elmúlt hónapban vármegyeszerte kielégítőek voltak. *Kellner* György törvényhatósági állatorvos jelentése szerint az állategészségügy nem volt kedvező.

Végül *Keller* Izso főmérnök bejelentette, hogy a vámos utakra négy ajánlat érkezett be, melyek közül legkedvezőbb *Neubauer* Manó aradi lakosé. Kéri, hogy a bizottság evvel kösse meg a szerződést, a bizottság ily értelemben határozott.

MULATSÁGOK.

(=) A gimnázisták mulatsága. Az aradi főgimnázium zászlószentelésével kapcsolatosan tartott multság fényesen sikerült. Az anyagi jövedelem nemcsak teljesen fedezte a zászlószentelés költségeit, hanem tekintélyes összegű fölösleg maradt, amelyet a következőképp osztottak meg: az aradi *Kossuth*-szoborra 100 koronát adtak, *Jókai* Mór szobrára 100 koronát, a líceum dísztermének butorzatára 160 koronát és a segélyző egyesületnek 84 korona 50 fill.-t.

(=) Elhalasztott juniális. A Somogyi féle felsőbb leányiskolának ma délutánra tervezett táncvizsgáját es juniálisát a kedvezőtlen, esős idő miatt elhalasztották. Az intézet igazgatósága csütörtök reggelig fogja közzé tenni, hogy az elhalasztott multságot mikor tartják meg.

(=) Az aradi iparos ifjak önképző egylete június hó 18-án, szombaton este a Kass-féle vendéglő összes termeiben az egylet 25 éves fennállásának megünneplési költségeinek fedezésére szórakoztató kedélyes táncestélyt rendez. Ez alkalommal színre kerül *Osz és tavasz* vígjáték 1 felvonásban. Irták *Hevesi* József és *Hetényi* Béla. Rendezi *Deák* Pál. Sugó *Kocsis* István. Személyek: *Bányay* Antonia: *Wéber* Jucika. *Huga*, *Berta*: *Bogár* Annuska. *Cserváry* Miklós: *Wolz* István. *Ocsse*, *Géza*: *Deák* Pál. Belépti díj: személyenként 80 fillér. Kezdeté este 8 és fél órakor.

Az aradi orsz. atléta-verseny.

(A verseny védnökei: — A magyar atlétikai szövetség az aradi atlétikai klubtól. — Sport lapok az atlétikáról. — A verseny programja.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 7.

Az aradi atlétikai klub június 26-iki országos atlétikai viadalának nemcsak külső díszét fogja képezni, de eziránt való országos érdeklődést is tanúsítja az, hogy a viadalra védnökökként nyerte meg a klub gróf *Széchenyi* Imrét, a M. A. Sz. elnökét, *Vásárhelyi* Béla főrendiházi tag, a magyar regatta-szövetség elnökét, monyorói *Urbán* Iván Aradvármegye főispánját és *Institóris* Kálmán kir. tanácsos, polgármestert.

A Magyar Atlétikai Szövetség, páratlanul meleg hangú levélben tudatta a klub elnökségével, hogy a versenyen a szövetség is képviselve lesz. Nem tartjuk érdektelennék egész terjedelmében is közölni az átiratot, annál inkább, mert a legilletékesebb bizonyíték ez arra, hogy az aradi atlétikai klub a sport-fejlesztés terén mily előkelő helyett vívott ki magának az atlétika kultiválásával.

A szövetség átirata így hangzik:

Az Aradi Atlétikai Klub tekintetes elnökségének Aradon.

Május hó 27-ikén kelt átiratára való hivatkozással értesitem a t. Elnökséget, hogy az aradi atlétikai klub által folyó hó 26-án rendezendő országos atlétikai viadal bemutatott programját a magyar atlétikai szövetség jóváhagyta.

Mivel pedig a Magyar Atlétikai Szövetség kifejezést ohajt adni az aradi atlétikai klubbal szemben érzett elismerésének azon kiváló érdemekért, a melyeket a klub az atlétikai sportok emelése és fejlesztése körül a vidéken uralkodó nehéz viszonyok ellenére elért, ennél fogva a Magyar Atlétikai Szövetség névében tiszteletdíjat ajánlok fel a tek. elnökségnek és kérem, hogy azt a rudmagas ugrási versenyre kitűzni méltóztassék.

A tekintetes elnökség abbeli ohajlását, hogy a szövetség elnöke a viadal védnökségét elvállalja, illetékes helyen előterjesztettem s ennek folyamán kérem, hogy gróf *Széchenyi* Imre ur öméltsége, a Magyar Atlétikai Szövetség elnöke kifejezést ohajtván adni a vidéki sportélet iránti igaz érdeklődésének és nevezetesen az aradi atlétikai klub iránt érzett meleg rokonszenvének, kész örömmel hajlandó a viadal védnökségét elvállalni.

Én magam részéről mindig örvendek, ha az aradiak sportünnepeln résztvehetnek. Kiváló tisztelettel *Stankovits* Szilárd, titkár.

Hogy az atlétika mily népszerűsége és általános érdeklődésre tett szert, s hogy a jövő sportélet fejlődésének mennyire képezi egyedüli alapját, erről érdekes eszmecserét folytatnak a fővárosi elsőrangú sportlapok.

Mindegyik kétségtelenül elismeri, hogy az atlétika mint mindenütt, úgy hazánkban is, nagy diadal utat futott be, hódítását kiterjesztette a legortodoxabb tornakörökre is, beírközött az iskolákba, melyek a torna legerősebb várát képezték, megnyerte az első sorban a torna művelésére alakult egyesületeket is. Az életbe népies gyakorlatok kicsinyítő neve alatt szerepelt atlétikai versenyek ma már hatalmas és legnagyobb érdeklődést keltő részét képezik az ünnepségeknek.

Az atlétika egyik legfontosabb tényezője a rekord. Az atlétikai szövetség azonban csupán azokat az eredményeket hitelesíti és ismeri el rekordoknak, a melyeket a jóváhagyása és ellenőrzése mellett érnek el; a tornaszövetség pedig elvi álláspontjából kifolyólag soha sem fog rekordokat elismerni és hitelesíteni. Így elő áll az az abnormis állapot, hogy a tornaegyletek által egy egész sereg verseny tartatik, amely hitelesítés hiányában értéktelen, az azon elért eredmények — gyakran a rekordnál is jobb —

elvesznek, s így a versenyek, habár azok országosoknak íratnak is ki, csupán zárt versenyeknek tekinthetők s az azokon elért eredmények összehasonlításra alapot nem nyújtanak.

Csak természetes tehát ezek után, ha a közönség érdeklődése mind nagyobb és nagyobb mérvben hajlik az atletikai versenyek felé s hogy így egy magas célok szolgálatában álló sport-egylet működését diadalhoz segíti.

A versenyrendezés a verseny programját, a napokban küldte meg az összes hazai sport-egyleteknek. Érdekes és változatos a program.

1. 100 yardos síkfutás.
2. Súlydobás.
3. Magas ugrás.
4. Diszkoszvetés Arad város bajnokságáért, elsőnek arany érem és „Arad város bajnoka 1904 évben” cím.
5. Rudmagas ugrás. A magyar atl. szövetség tiszteletdíja.
6. 1609 méteres távgyaloglás.
7. $\frac{1}{4}$ angol méteres síkfutás.
8. Távolsugrás.
9. 1 angol mértföldes síkfutás (1609 m.)

Az egyes versenyszámokra adandó tiszteletdíjak kitűzését a versenyelőtti nap teszi közzé a rendezőség.

A programnak új száma a távgyaloglás, mely verseny Arad közönsége előtt még ismeretlen s Aradon az idén mutatja be először az aradi atletikai klub. A verseny egyéb érdekességeire még visszatérünk.

A király a tanítókról.

(Látogatás a Ferenc József tanítóházában.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 7.

A magyar tanítók bizonyára kipirult arcra s jóleső érzéssel fogják olvasni koronás királyunknak azt a beszédét, melyet ma mondott abból az alkalomból, hogy látogatást tett Budapesten a nevét viselő tanítók házában.

A magyar király talán egy alkalommal sem nyilatkozott oly melegen és oly erélylyel a tanítókérdésről, mint most. Büszkén dagadhat a keble annak a tanítónak, aki eddig is úgy töltötte be hivatását, mint azt ma a király kívánatosnak mondotta.

A tanítóságot anyagilag is érdeklő igen fontos kérdéssel nyilatkozott meg a király s szavaiban ott honolt a szívjóság, melylyel a nemzet napszámosal iránt viseltetik. Az a régi és mindig megújuló nagyon is jogos panasz, melytől oly rég hangos az ország, hogy a tanítók anyagilag rosszul vannak ellátva, ma a legfelsőbb helyről is szankciót nyert, bizonyosságul annak, hogy a panaszok a király fülébe is eljutottak, s a király is méltányolja a panaszok indokait.

Az érdekes nyilatkozatról a következő tudósítás számol be:

A király ma délelőtt látogatást tett a budapesti „Ferenc József tanítóházá”-ban, ahol Berzeviczy Albert dr. kultuszminiszter fogadta és egyben beszédet intézett hozzája, üdvözlővén őt abból az alkalomból, hogy először jelent meg a nevét viselő intézetben.

A király szívélyesen válaszolt és többek közt a következőket mondotta:

Ismerem a tanítók nehéz helyzetét, fontos, magasztos feladatait és uralkodói gondjaim közé számítom annak az ország anyagi erejéhez mért javítását; azonban viszont elvárom a tanítóktól, hogy az ifjúságot Isten, király és haza iránti hűség és kötelességteljesítés szellemében neveljék és magukat a kötelesség útjáról soha el-tántoritani ne hagyják.

A király kijelentése mély hatást tett a jelen voltakra.

Tudja mindenki, hogy a királynak azt az óhaját, hogy az ifjúság isten, király és haza iránti hűségben neveltesse, a magyar tanítóság mindenkor kötelességének ismerte. Ha vannak az országban tanítók, akik részére ez a nyilatkozat bizonyos intelmet képvisel, azok meg fogják érteni ennek a mondásnak a különös súlyát.

A magyar tanítóságnak csak öröme van oka, hogy a magyar király olyasmit követel tőlük, amit ők maguk is szívőből-ílélekből óhajtottak.

Az aradi sztrájk epilógusa.

(Az ipartestület elismerése a hatóságoknak.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 7.

Azért az erélyes, de mégis minden össze-ütközést kikerülő eljárásért és emberföltöti munkáért, a melyet az aradi hatóságok az általános sztrájk megfékezése és leküzdése körül kifejtettek, az aradi iparosság, a melyet a lezajlott események legközelebről érintettek, illő formában rótt le háláját és elismerését.

Az aradi ipartestület küldöttsége, a mely Vásárhelyi Bélánál is járt, e célból elsőben is Urbán Iván főispánnál akart tisztelegni, a ki azoaban a megyei közigazgatási bizottság ülésén elnökölt, s így nem fogadhatta a küldöttséget. Ennélfogva az ipartestület elnöksége még ma délután lelkes hangon díratban köszönte meg a főispánnak a sztrájk idején tett intézkedéseit.

Azután Institoris Kálmán polgármestert keresték föl. Kiss Ferenc titkár, a küldöttség szónoka kifejtette, hogy az iparos-munkások között országszerte bomlasztó törekvések kapnak lábra; már nemcsak a vagyonos osztályban, hanem mestereikben, saját kenyéradóikban is ellenségeket látnak. Ezek az erőszakos és gyakran anarkisztikus jellegű tünetek nagy aggodalommal töltötték el nemcsak a hatóságokat, de az ország békés elemeit általában. E mozgalmak Aradot se kimélték meg. Az elmúlt napokban komoly veszedelem fenyegette városunkat, s ha hatóságaink nem elég éberek, s nem teszik meg a legmesszebbmenő intézkedéseket, s ha csak néhány óráig késedelmeskednek, talán borzasztó események következtek volna be. A hatóság erélyes intézkedésének, körültekintő eljárásának volt köszönhető, hogy a már nagy arányokat öltött mozgalmak csírájában elfojtottak. Az aradi iparosság, a mely legjobban volt e kérdés körül érdekelve, hálával és elismeréssel fogadta ez intézkedéseket. Kéri a polgármestert, hogy a jövőben is, a mikor csak szükség lesz rá, védje meg a súlyos terheket viselő iparosok és vállalkozók érdekeit.

Institoris Kálmán polgármester hangsúlyozta, hogy jól esik neki az iparosság elismerése. Akkor, a mikor a hatóság oly rövid idő alatt helyre tudta állítani Arad város békéjét és nyugalma, még mindig vannak hangok, a melyek a hatóság eljárását kifogásolják. Ezért esik neki jól, hogy a város józan közvéleménye elismeréssel adózik intézkedéseinek. A jövőben is ez fogja adni az irányt a hatóságnak, a mely a polgárságért van, s amelynek első-rangú feladata a személy és vagyonbiztonság megvédése. Hangsúlyozta még, hogy a tett intézkedések senkinek ellenére nem lehetnek, mert a preventív intézkedéseket oly tapintatosan fogantatosították, hogy minden összeütközés, komolyabb zavar elkerültetett.

Sarlot Domokos főkapitány előtt is kife-

jezte a küldöttség az iparosság elismerését és kérte, hogy nevükben mindazon tisztviselőknek és alkalmazottaknak, a kik a rend fenntartásának e nagy munkájában részt vettek, fejezze ki köszönetüket.

A főkapitány válaszában az elismerést megköszönve, érdekes és fontos kijelentést tett. A mennyiben, ugymond, az áradat oly egyéneket is elsodort, a kik különben nem szolgáltattak okot, hogy ily szigorú elbánásban részesüljenek, — azok számára még mindig nyitva van az út, hogy a mennyiben a hatósághoz fordulnak: a büntetés legszigorúbb részétől, az eltoloncolástól megszabaduljanak.

Ez annyit jelent, hogy a kik a kitiltásra ítélt munkások közül igazolják, hogy a bujtogatásban nem vettek részt, s ezt munkaadójuk is bizonyítja, a kitiltás mellőzését kérhetik. A küldöttség nagy helyesléssel vette tudomásul a főkapitányt az ezt a liberális, méltányos kijelentését.

A küldöttség tagjai Kiss Ferencen kívül Glück Károly, Schwellengraber Károly, Sebesy Ferenc és Panker Viktor voltak.

Ugyancsak a délelőtti folyamán, 11 óra tájban tisztelegtek a főkapitánynál az aradi építőmesterek küldöttsége: Szántay Lajos, Fodor Sándor és Reisinger Zsigmond. Megköszönték, hogy a főkapitány a főleg ellenük irányuló mozgalomban tapintatosságával, és célravezető intézkedéseivel helyreállította a nyugalma és megvédte az ő érdekeit.

Az ó-szent-annai jegyzőválasztás.

(Választás — közfelkiáltással.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 7.

A Zászló Mózes lemondása következtében megüresedett ó-szent-annai községi jegyzőséget ma töltötték be választás útján. A választás iránt nemcsak a községben, de megyeszerte élénk érdeklődés nyilvánult, mert a lakosságot egyes kortések meglehetősen felloválták és attól lehetett tartani, hogy a választás nem folyik le simán. A választás azonban minden incidens nélkül ment végbe, mert a képviselőtestület egy jelölt mellett csoportosult s azt közfelkiáltással ültette a jegyzői székbe.

A választást Páris Gábor járási főszolgabíró vezette, a ki, mielőtt megkezdődött volna a hivatalos aktus, neheztelésének adott kifejezést a miatt, hogy néhány képviselőtestületi tag küldöttségeképen járt a felsőbb hatóságnál s ott román pályázó kijelölését kérte, — mint azt vele a küldöttség vezetője, Szucsú János dr. aradi ügyvéd, előzetesen közölte is. Ha egyik, vagy másik pályázó jelöltetésében fáradozunk — ugymond a főszolgabíró — azt nála kellett volna elsősorban bejelenteniök, mint a kinek a jelölés törvényadta jogát képezi. Ezen oknál fogva kijelenti, miszerint a jelölésnél vallás, avagy nemzetiségi tekinteteket léletre kizárólag csak a község érdekeit tartja szem előtt.

Ezzel megkezdődött a választási eljárás. Elnöklő főszolgabíró tudatja a képviselőtestülettel, hogy az ó-szent-annai jegyzőségre záros határidőig nyolcan pályáztak s ezek közül az alábbiakat jelöli: Barkó Mátyás sikulai jegyző, Belle Béla kristyóri (Hunyad megye) illetőségű volt pankotai irnok, Kleindl József berzai körjegyző, ó-szent-annai helyettes jegyző, Schmidt Dezső eleki községi irnok és Strasser Péter borosjenői jegyző. (Pályáztak még: Barb Efrem volt megyei gyámpénztári ellenőr, Angelina József ó-szent-annai községi irnok és Gregus József ágrisi jegyző.)

A választásnál bizalmi férfiak voltak: Bo-czok Ágoston, Merk Károly, Pech Jakab és Szlezsán Illés.

Mint hogy a határozott többség Kleindl József mellett nyilatkozott meg és a képviselőtestületi tagok, dacára a hozzájuk intézett felhívásnak, sem szóval, sem írásban névszerinti szavazás elrendelését nem kérték: a főszolgabíró őszentanaí jegyző Kleindl József berzovai körjegyzőt közfelkiáltás útján megválasztottnak jelentette ki.

A megválasztott jegyzőt lelkes szavakkal Borzob Agoston román tanító és képviselői tag üdvözölte hivatalos esküjének letétele után, kívánva, hogy a választás a községre szerencsésebb legyen, mint a megelőző volt. Kleindl megköszönve a bizalmat, biztosította a képviselői tagokat arról, hogy teljes ambícióval, munkabírásával és tehetségével azon lesz, hogy községe javát, lakosainak boldogulását vallás és nemzetiségi különbség nélkül elősegítse.

A választás eredménye a lakosság körében általános megelégedést keltett.

IRODALOM ES MŰVESZET.

A színház műsora:

Szerda: Drótostót, operette.
Csütörtök: Takarodó, dráma.
Péntek: Asszonyregement, operette.
Szombat: Tiszteletes ur, bohózat.

* **Takarodó.** Az első komoly, modern színmű, mely a nyári színházban előadásra kerül. Bayerlein híres drámája, a „Takarodó” lesz. Csütörtökön adják e szezonban először a darabot, a régi kiváló szereplőkkel: *Békessel, Terneyivel, Arkossyval* és az egyetlen nő szerepben *Aranyossy Jankával.*

* **A drótostót.** Tavaly a nyári színházban ismerte meg az aradi közönség Lehák operettjét, „A drótostót”-ot, mely hatalmas és őszinte sikerek után diadalmasan vonult át a téli színházba, ahonnan most újból visszatér első sikerei színterére. A régi szereplők közül ugyan számosan kiváltak azóta, mindazonáltal az ensemble kiváló s bizonyára az első előadásokon megnyilatkozó erővel viszi diadalra a darabot holnap, szerdán este a színpadon.

Az ipartestület küldöttsége Vásárhelyi Bélánál.

(Az iparosság elismerése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 7.

Az aradi ipartestület küldöttsége, a tegnapi előjárásági ülés határozata folytán, ma délelőtt tisztelgett *Vásárhelyi Béla* főrendiházi tag, az arad-csanádi vasutak vezérigazgatója előtt, hogy előtte az aradi iparosság elismerését és háláját tolmácsolja.

A küldöttségnek, a melyet *Glück Károly* elnökhelyettes vezetett, *Kiss Ferenc* ipartestületi titkár volt a szónoka. Kiemelte, hogy az arad-csanádi egyesült vasutak vállalata az időtől kezdve, hogy a körösvölgyi vasút neve alatt működését megkezdte, áldólag hatott a város és a megye forgalmára, gazdasági életére. Fokozottabb mérvben történt ez a vasút fejlődése kiterjesztése alatt, a melynek során különösen az iparnak tett szolgálatot a vasút s valahányszor az aradi ipar igényeiről, kívánságairól volt szó, a vállalat azt tekintetbe vette. Az új részvénykibocsátás is az iparnak jelentős hasznát eredményezte, a mennyiben abból a motoroskoszik beszerzése mellett nagyobb szabású építkezések fognak történni. Hálával gondolnak, ugyan, mindezen szolgálatokért az aradi iparosok arra a férfira, a ki ennek alapját letette: néhai *Boros Béni*re s örömmel látják, hogy utódja ugyanoly szellemben, hatalmas ambícióval és munkakedvvel kezeli a vasút ügyét, s a ki most megjelent röpiratával Arad városának

oly nagy arányú fejlesztésének eszközeire mutat rá, a melynek bekövetkezte elsősorban Arad iparosainak és kereskedőinek javára fog lenni. Nem mulaszthatták el, hogy e ténykedésért s e nemes törekvésekért az iparosság háláját fejezzék ki s egyben kérték, hogy az aradi iparosok érdekeit, mint eddig, továbbra is szívében viselje.

Vásárhelyi Béla válaszában kifejti, hogy az arad-csanádi egyesült vasutak vállalata mindig szoros kapcsolatban és összeköttetésben akart állani a város és a megye ipari és közgazdasági vállalataival, intézményeivel, mert a mint a vasút fejleszté az ipart és a kereskedelmet, úgy viszont támaszt az ipar és kereskedelem fejlesztésében találja. Majd reflektált a szónok azon szavaira, a melylyel a motorosközlekedést szónok teszi. Az a kezdeményezés, a melyet az Acsev. e téren tett, nemcsak Arad város és környéke forgalmát van hivatva föllendíteni, hanem követésre talált az egész országban s ma már az államvasut is foglalkozik azzal, hogy ott, a hol a viszonyok megengedik, vonalain a motoros üzemet vezesse be. Beszéde végén kijelentette, miszerint ő ezután is azon lesz, hogy a város és a megye fejlesztése szempontjából mindent elkövessen az ipar érdekében, annyival is inkább, mert az aradi iparosok a vasuttól elvállalt munkálatokat mindenkör a legnagyobb megelégedésre és elismerésre teljesítették. Ezután is örülni fognak, ha az aradi ipart ily irányban felkereshetik. Köszönte az elismerést, a mely annyival jobban esik neki, mert a legilletékesebb faktorok egyikétől, az iparosság részéről érte.

A beszédet az iparosok lelkes éljenzéssel fogadták, a mire rövid, barátságos beszéd után a tisztelegés véget ért.

HIREK.

Segélyt a vasutasoknak!

— Fölvívás a közönséghez. —

Arad, június 7.

Kezdetől fogva élénk jóakarattal és érdeklődéssel kísértük az államvasutak alkalmazottainak azon mozgalmát, melyet sorsuk javítása érdekében megindítottak és hűségesen kitartottunk mellettük mindaddig, míg az a mozgalom a sztrájkba nem csapott át.

A sztrájkot általánosan elítélte a közvélemény; mi is, mert azzal a nagy izgalomban félrevezetett vasutasok tömegtelen kárt okoztak gazdasági életünknek. Most azonban, hogy a sztrájk hullámai elsimultak, újból felemeljük szavunkat a vasutasok mellett s kérve kérjük a közönséget, *csatlakozzék adományaival a vasutasok segélyező bizottságának nemes akciójához*, amely *Bánffy Dezső* br. elnöklete alatt immár megkezdte munkáját.

Ez a bizottság célul tűzte ki, hogy a sztrájkból kifolyólag perbe fogott, felfüggesztett, vagy elbocsátott vasutasokat, illetve ezeknek családtagjait *a befolyandó adakozások mérvéhez képest segélyben részesíti.* Kétségtelen, hogy ez a derék mozgalom sikerre vezet s a nagyközönség jó szívéből csakhamar egybe fog gyűlni azon összeg, a mely szükséges ahhoz, hogy enyhíttessék az a nélkülözés, vagy nyomor, amibe a sztrájk a mindenképpen ártatlan vasutas-családokat — a nőket és gyermekeket — döntötte.

Az adakozást ezennel megnyitjuk a következő adományal:

Az Aradi Közlöny szerkesztősége 25 korona.

Adományokat — bármily csekély legyen az — köszönettel veszünk, azokat nyilvánosan kimutatni és nyugtázni fogjuk, a gyűjtés lezárása után pedig felküldjük a vasutasokat segélyező központi bizottságnak.

— **A koronázás évfordulója.** Évről-évre hazafias kegyelettel ünnepeljük meg június 8-án évfordulóját annak a napnak, melyen dicsőségesen uralkodó ősz királyunk fejére föltették a Szent-István koronáját. Az évforduló alkalmából holnap reggel 9 órakor *Csák* Cirják dr. minorita rendfőnök ünnepélyes istentiszteletet mond, milyen részt fognak venni a hatóságok fejei, a hivatalok, testületek és tanintézetek is.

— **Közgyűlés előtt.** Arad város tanácsa ma tartotta meg a holnapi közgyűlés tárgyait előkészítő ülését, a melyen az egyes tárgyakra vonatkozó javaslatokat beszélték meg. A *tüzérlaktanya* helyére vonatkozólag úgy határoztak, helyül véglegesen a libásdűlőt fogják ajánlani. Egyben annak elvbenei elhatározását indítványozták, hogy a város megveszi a *Sarlot-és Kristyórficse* telkeket, amire nézve a júliusi közgyűlésen hoznak majd érdemleges határozatot. A *tüzérlaktanya* ügyével kapcsolatosan azt javasolják, hogy bizza meg a közgyűlés a tanácsot: járjon el a *mikalakai gyáclaktór* megszerzése iránt. A *tüzérlaktanyára* nézve még egy számítás is fognak bemutatni a törvényhatósági bizottságnak, a mely szerint a *laktanya* évi 15000 koronát fog a városnak jövedelmezni. Az építési költségek egy millió koronára fognak rugni, a mivel szemben a katonaság 65,000 koronát fog fizetni lakbér fejében. Az *arad-csanádi vasutaknak* a város belsejébe jövő közúti vasut építése tárgyában tett ajánlatára nézve ugyanazt javasolja a tanács a közgyűlésnek, a mit a közlekedésügyi bizottság: hogy ugyanis az ajánlat csekély változtatással elfogadtassék. A *lovasut megváltása ügyében* ugyancsak a közlekedésügyi bizottság javaslatát ajánlják elfogadásra. Érdekes tárgya lesz még a közgyűlésnek az az indítvány, a mely „több városatyá” aláírásával tegnap érkezett a városhoz, s amely úgy szól, hogy a városi rendőrségnek fejezze ki a törvényhatósági bizottság teljes elismerését a lezajlott *általános sztrájk* folyamán tanusított gyors, erélyes, tapintatos és célravezető intézkedéseiről. A tanács elfogadásra ajánlja ezt az indítványt, azzal a hozzátoldással, hogy a rendőrségen kívül fejezze ki a közgyűlés elismerését *Jóó Bélának* és *Angel István* dr.-nak is, akik, mint ideiglenesen megbízott kihágási bírók, ugyancsak sokban hozzájárultak a bérmozgalom folytán felzavart rend mielőbbi helyreállításához. Ezenkívül a tanács azt is proponálni fogja, hogy a közgyűlés *pénzbeli jutalmat* is szavazzon meg a *rendőrlégénységnek*, még pedig saját tetszése és belátása szerinti összegben.

— **A király a Röntgen-sugár előtt.** Budapestről jelentik, hogy a király ma délután egy órakor *Paar* főhadsegéd kíséretében meglátogatta a *Bársony* János egyetemi tanár igazgatása alatt álló első szülészeti és nőgyógyászati klinikát. A király fogadására megjelentek *Berzeviczy* Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter, az egyetemi tanács és *Bársony* János, a klinika vezetője, akinek a kalauzolása mellett végigjárta a földszinti és a másodemeleti kórtermeket, a hol jelenleg 150 beteg nő fekszik. O felsége a

klinika vezetésére, az orvosnővendékek tanítására és a betegek ellátására vonatkozó számos kérdést intézett Bársony tanárhoz. Körülbelül félórát tartott a látogatás, amely után a király a látottak és tapasztaltak fölött megelégedését fejezte ki. Innen a Baross-utcai Réczey-téle sebészeti klinikára hajtatott a király, ahol rendkívül figyelmes szentelt a Röntgen-laboratóriumnak. A legnagyobb részletességgel érdeklődött egyes dolgok iránt, majd leült egy asztalhoz, kezét a fekete Röntgen-lapokra helyezte és Réczey tanárral lefényképeztette. Ezután az Uhól-ut 78. szám alatti *Tauffer* tanár vezetése alatt álló szülészeti klinikát tüntette ki látogatásával a felség.

A Sulkovszky-Tagányi Ügy. Ma tárgyalta Arad városa árvaszéke valószínűleg utolsó ízben a *Sulkovszky* hercegnő és *Tagányi Sándor* dr. ügyét. A gyermekért folytatott harc aktái ma végleg lezárultak: most már csak az ítélethezatal van hátra. A mai tárgyaláson, amely *Institoris Kálmán* polgármester elnöklése alatt folyt le, csupán egy közbenschülő határozatot hoztak, amely szerint az öreg *Sulkovszky* hercegnőnek az akták között elfekvő egyik levelét közjegyzőileg hitelesítik és csak azután fogják a határozatot meghozni. Az ítélethezatal minden valószínűség szerint csütörtökre lesz, és amennyire az előjelekből következtetni lehet, *Tagányi Sándor* javára fog kiútni. A mai árvaszéki ülésen *Institoris Kálmán* elnöklése alatt jelen voltak *Csiky Károly*, *Joó Béla*, *Winter Adolf* dr., *Tedeschl Viktor*, *Dániel Kálmán*, *Reicher Károly* dr. és *Marosi Miklós* árvaszéki jegyző.

Változások az egyházmegyében. A csanádi egyházmegyében legközelebb nagyobb változások várhatók. A változások annál érdekesebbek, mert nemcsak a külpapság körét, de a központi papságot is közelről érintik. A változásokat a közeli napokban közzé teszik.

A király — az ottomán rendjel tulajdonosa. *Konstantinápolyból* táviratozzák, hogy a szultán *Ferid József* királynak az ottomán rend legmagasabb jelvényeit fogja adományozni. A szultán ezt a kitüntetést csak a legritkább esetben szokta adományozni. Ezúttal annak bizonyosságát adja, hogy *Konstantinápolyban* az osztrák-magyar külügyminiszternek a delegációban Törökország ellen tett nyilatkozatát barátságos értelmezéssel magyarázták.

A polgármester a kőműves-sztrájkról. *Institoris Kálmán* k. tanácsos polgármester, a város holnapi közgyűléséhez benyújtott jelentésében foglalkozik az imént befejezett kőműves-sztrájkjal is, melyről a következőket mondja: Van szerencsém bejelenteni, miszerint a kőműves segédek folyó évi május hó 9-én bérharcba léptek s a munkát abbahagyták. A békéltetési eljárások ugyan azonnal folyamatba léptek; a hó végéig azonban ezen eljárás sikertelen maradt. Tartozom még megemlíteni azt is, hogy ezen mozgalomtól a többi szakokhoz tartozó munkások magukat távol tartották, a kőművesek pedig oly visszaélést vagy erőszakoskodást, mely hatósági beavatkozást igényelt volna, el nem követtek.

Áthelyezett kincstári ispánok. *Karácsonyi Gyula* lippai kincstári ispán *Pécskára* helyeztetett át és helyére *Nagy Elek* Temesvárról lippai kincstári ispánna neveztetett ki.

Szerbia kormányválság előtt. A *Stampa* című lap — mint Belgrádból táviratozzák — nagy leleplezéseket közöl, amelynek előreláthatólag a Paics-kormány leköszönése lesz a vége. (Hogy miben áll ez a leleplezés, arról a távirat nem mond semmit.)

Eljegyzés. *Léderey Mór* budapesti bankigazgató eljegyezte Aradon *S. v. Schossberger Sándorné* urnő szép leányát, *Margitkát*.

A vasutas-katonák. A sztrájk alkalmával katonai szolgálatra behívott vasutasokat — mint értesülünk — a hó 14-én fogják a katonai szolgálatból elbocsátani. Az idevonatkozó rendeletet a honvédelmi miniszter ma küldte el az illetékes katonai hatóságoknak.

Halálozások. *Id. Kállay Nándorné* szül. *Prém Magdolna* elte 64-ik évében elhunyt. Temetése szerdán délután 6 órakor lesz a Kosuth-utca 26. számú házból.

Pfeifer Péter, az ujaradi takarékpénztár egyik alapító tagja és igazgatója, ma délelőtt meghalt.

Port-Arthur napjai. A keleti háború szenzációs hírei néhány nap óta szünetelnek; az egész világ feszült kíváncsisággal várja, mi történik ott a titokzatos hallgatás leple alatt. Az érdeklődés központja Port-Arthur, amelyet japán ágyuk vesznek körül, s melynek elostétől függ az egész háború sorsa. Két részről érkező híreink egymást hazudtolják meg, ami természetes is. Az oroszok gunyos nevetéssel felelnek a japán törekvésekre: Hogyis ne! Harmincezer ember van Port-Arthurban, tömérdek munició; ennyi veszedelemmel szemben lehetetlen a japánok minden igyekezete. Ilyen erős várát nem lehet ostrommal bevenni... A japánok pedig azt mondják, hogy kémeik jelentése szerint Port-Arthurban már elkezdődött az éhség, a leghatalmasabb erejű öldöklő fegyver, amely megdönt minden ellentállást. Egy tokiói lap érdekes részleteket közöl Port-Arthur jelenlegi napjaiból. Ezeket a híreket a kémeik hozzák a japán hadakozók táborába. Eleintén Port-Arthur lakosai nem sokat törődtek az ostromállapottal — meséli egy japán kém. — Az üzletek rendes forgalommal, csak nagyobb árakat szabva portékáiknak, dolgoztak. Pénz van bőségesen, a kedv sem lohadt le mindaddig, míg az élelmiszerek rohamosan drágulni nem kezdtek. Az aggódók már az ostromállapot kihirdetése előtt menekültek a városból, akik pedig itt maradtak, azok nem is hitték lehetségesnek, hogy valami komoly baj származhat. Hanem aztán gyorsan valóra óbredt a lakosság. Azok az idegen vállalkozók, akik jó üzlet reményében Port-Arthurba siettek a háború kitörésekor, már alaposan megbánták vállalkozási kedvüket. Jelentősen horribilis az ára mindennek a városban. Egy font hus 7—8 dollár. Lesz azonban még drágább is. Mindazáltal a dalcsarnokokban esténként vidám az élet; ezekben a helyiségekben csak annyi a változás, hogy az épület földszinti helyiségéből a pincébe tették át a színpadot s ott folyik a mulatság. Persze jó drága mulatság ez itt. Egy üveg francia pezsgő 30 dollárba kerül s ilyen arányban mérik a pálinkát, sört, bort is. Az utcákon kevés ember tartózkodik, mert félnek az ágyuzástól; a lakosok házaik pincéjébe költöztek s ezek a pincebéli lakások most a legdrágábbak. Több európai újságíró is benszorult Port-Arthurban s ezek némelyike féktelen dühvel türelmetlenkedik, mert létlenségre van kárhozható. A párisi „Journal“ munkatársa vidáman fogja fel a helyzetet; bohózatot írt, amelyet kollegáival adat elő, nagy multságára a hallgatóságnak. Az újságírók naplót szerkesztenek, amelyben feljegyzik Port-Arthur ostromidejének eseményeit. Legrosszabb sora van a szegényebb lakoságnak, mert ezek nem képesek kellő élelmet vásárolni s éjszakánként rabolnak éhségből. A rablókat, ha elfogják, azonnal felkötik s ezek a halálos ítéletek mind sürűbben fordulnak elő.

Elhamvadt község. Oriási tüzvész pusztította el a sárosmegyei Kecser községet. A tűz délután 4 órakor támadt *Rosznayák Mihály* szénapadlásán és csakhamar lángba borította az egész házat. A szél messzire elhordta a faszindely paraszait s alig negyed óra múlva már hat ház állott lángban. A lakosság nagy

része a tűz keletkezésékor kint dolgozott a mezőn. De oltásra még azok sem gondolhatnak, akik otthon voltak, mert a községi víztartóedények és a régi elkorhadt szivattyú oly rossz állapotban volt, hogy abba nem lehetett vizet eresztani. Este tíz óra tájban szakadt le az utolsó házról az égő tetőzet s ezzel elpusztult a 82 házból álló község teljesen. Az emberek egész éjjel talpon voltak, locsolgatták a lehullott tüzes épületrészeket, hogy mielőbb bejuthassanak leégett házuk romjai közé. A mikor *Rosznayák Mihály* házána az üszkös gerendákat eltakarították, a szin alatt két gyermekholttestet találtak. Az egyikben *Rosznayák* a saját tíz éves fiára ismert, a másik pedig a szomszéd *Podrony János* tizenegy éves fia volt. A vizsgálat szerint ez a két gyermek fent játszott a szénapadlásán s valószínűleg ezek idézték elő a tüzet s amikor azt észrevették, ijedségükben leugrottak a padlásról, miközben mind a kettő lábát törte s e miatt nem tudtak kimenekülni. A kár közel kétszáz ezer koronára tehető. Biztosítva alig volt valami.

Rabkatonák szállítása Aradra. Két rabkatonát hoztak vasárnap Szegedről Aradra, hogy a hadbíróóság ítélőszéke elé állítsák. Az egyik szegedi fiú a honvédhuszároknál szolgált. Megunta a gyöngyöletet, egy éjszaka bucsut mondott a lovának és a kasztyójának, megszökött. Néhány napi keresés után elfogták és most Aradra kísérték. A másik katona a 46-ik gyalogezredben szolgált altiszt minőségben. A legutóbbi fegyvergyakorlat alkalmával egy póttartalékos nagyobb summa pénzt bizott az őrizetére. A gyakorlat végeztével az altiszt nem tudott elszámolni a pénzzel, amelynek hűtlen sáfárja lett. 28 korona elsikkadt az őrző kezén. A póttartalékos feljelentette az altisztot, akit szintén Aradra kísérték.

Ongyilkos sztrájkoló vasutas. Budapestről jelentik: *Fekete István* magyar államvasúti altiszt ma reggel nyolc órakor a nyugati pályaudvar műhelyirodájában mellbe lökte magát. A szerencsétlen ember a büntetés elől menekült a halálba. A vasutasok sztrájkjának a leverése alkalmával, mint tartalékos katonát a nyugati pályaudvarra rendeltek ki szolgálatára. E hó 1-én, mikor ötven egynéhány forint fizetését fölvette, engedély nélkül eltávozott s azóta nem mutatkozott sem a pályaudvaron, sem a lakásán. Az állomásfőnökség bejelentette az altiszt eltűnését a katonai hatóságnak, amely aztán katonaszökevényként közzétette. *Fekete*, aki valahogyan megtudta, hogy keresik, ma reggel jelentkezett az állomásfőnöknek, aki tudára adta, hogy át fogja adni a katonai hatóságnak. *Fekete* átment a műhelyirodába s mellbe lökte magát. Súlyos sérülésével a Rökus-kórházba szállították.

Parancs a szerelém ellen. A *Cunard Line* tengerhajózási társaság tisztjei — amint ezt egy new-yorki távirat jelenti — nagyon szerelmes természetűek lehetnek. A hossza tengeri utazás alatt, a tenger monoton síkján, nem csoda, ha éled a szív és jogait követeli. A sok száz utas közt persze sok a nő és ezek szívesen veszik a hajó tisztjeinek elegáns udvarlását. Nincs is kellemesebb időtöltés annál, mint kint ülni a fedélzeten s a tenger végtelen síkján, ragyogó tükrevel szemben hallgatni azokat az édes suttogásokat, amelyeket ezek az arany vállrojtos tengerésztisztek hizelegve sugnak a rózsás fülecskébe. Az Angliából Boston felé menő hajókon annyira divatosá vált a flirt a fedélzeten, hogy a *Cunard*-társaság igazgatóságát felháborította a szeméreméret és szigorú ukázt adott ki, amely megtiltja a hajó tiszteknek, hogy a női utasoknak udvaroljanak.

Mikor virágzanak a fák kétszer. Egy francia botanikus annak a vizsgálatával foglalkozott, hogyan lehet ősszel az új virágzását elérni azoknak a fáknek, amelyek már tavasszal virágoztak egyszer. Szerinte az eljárás módja nagyon egyszerű: meg kell fosztani a fákat leveleiktől. Egy másik természet udós, *P. G. de Sausure* Char estonból, most meg erősíti ennek a megfigyelésnek helyességét és erre vonatkozólag egy érdekes esetet közöl.

1898. augusztusában orkán pusztított Char'etomban. A szél oly heves volt, hogy valamennyi őszi barackfát megfosztott leveleitől. Ezek az őszi barackfák júniusban és júliusban virágoztak. De aztán mi történt? Októberben újra virágoztak; valamennyi fát buja levélzet lepte el, épp úgy, mint tavasszal. A gyümölcsstermés is ugyanolyannak mutatkozott, mint tavasszal volt, de a dér elfagyasztotta.

— Juniusi kedvezmények. Arról ismeri a közönség a Porter céget, hogy mindig valami újítással lép elő a kereskedői világban. Így mostanában azzal teszi magát ismét kedveltebbé a közönség előtt, hogy a juniusi hónap idejére az összes árucikkekre új, meglepően mérsékelt árakat szabott ki. Aki tehát ez időszereint Porter Vilmos Nagy Aruházában a Szabadság-téren vásárol, az nagyon olcsón jut mindenhez. Cipők, kalapok, ingek, női fehérnemű, kötők, legyezők, diszmű és játék áruk, utieszközök, kosarak, gyermekkoscsók: szóval minden cikk beszerzési áron kapható. Aki barátja az igazi olcsó bevásárlásnak, nem fogja elmulasztani ezen alkalmat.

— Parketta tükörfényes lesz Vojtek és Weisz-féle parkett-viasz használatától. 1 doboz 1 korona. 44

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Megdobált végrehajtó. *Zarándon* az elmúlt évben megjelent *Krisán* Vaszilie házában a bírósági végrehajtó, hogy valami tartozás fejében lefoglalja a Krisán holmijait. Krisánnak és két fiának, Konstantinnak és Vaszilienak azonban ez nem igen volt kedvére s ellenkeztek, majd, mikor a végrehajtó erőlyesen lépett fel, megtámadták. A szóváltás közben az öreg egy üveget vágott a végrehajtó fejéhez, de sérülést nem okozott. A végrehajtó ezután a csendőrökhöz fordult támogatását, de a három Krisán a csendőröket is megtámadta. Hatóság elleni erőszak miatt kerültek ma a bíróság elé, mely az öreg Krisánt két hónapi, a két fiát pedig egy-egy hónapi fogságra ítélte. — Az elítéltek felebbeztek.

§ Fiatal tolvajok. Az aradi törvényszék két rossz utra juttt fiatal tolvaj felett ítélkezett ma. A z egyik *Ozenker* Béla tizenhét éves cakarász, a másik *Papp* Károly tizenhét éves könyvkötő. A két anyveskezü fiatal ember *Goldmann* Samunak egy külvárosi szatócsüzletébe az esteli órákban belopódzott és egy pénzt tartalmazó skatulyát magával vitt. A skatulyában körülbelül 800 korona készpénz volt. A két suhanc a pénzen megosztzkodott s azután elgalyagoltak Németországra, a hol vonatra ültek s Temesvárra utaztak. Itt aztán a lopott pénzen összevásároltak mindenfélét. A rendőrség csakhamar letartóztatta s bekísérte őket az ügyészség fogságába. A mai tárgyaláson, melyen *Fábián* L. jos dr. táblai bíró elnökölt, beismerték bűnüket. A törvényszék *Czenkert* négy hónapi fogságra, *Papp* Károlyt három hónapi fogságra ítélte. *Czenker* büntetésébe a vizsgálati fogsággal 87 napot, *Papp* büntetésébe az egész három hónapot beszámoltatták.

VÁROS ÉS MEGYE.

Arad a múlt hóban.

— A polgármester jelentése. —

Institoris Kalmán kir. tanácsos, polgármester, a városi közigazgatás menetéről az 1904. évi május hóra vonatkozó jelentést a következőkben terjeszti elő a közgyűlésnek:

Az elmúlt hó folyamán az ügyek rendszeres menetét mi sem zavarta meg. Az érkezett kormányrendeletek pontosan végrehajtottak. A közegészségi viszonyok az előző havhoz képest kissé javultak. Bár a betegülések elég gyakoriak voltak, a halálozás kevesbedett és pedig az összes 21-el, a városi illetőségüké 26-al. Az újszülöttek száma az utóbbi 42-vel haladta meg. A városi halálozásból esik a csecsemőkorra 21%, a gyermek és ifju korra 19%, a felnőtt korra 31%, az előhaladt korra 29%.

A légzőszervek hurutos, lobos és gümókoros betegülései voltak túlnyomó számban. Csuz gyéreb- ben, influenzás lázak gyakrabban észleltettek. A he-

veny fertőző betegülések közül csak a kanyaró mutatkozott sűrűbben. Bejelentve volt 54 esettel, ezek között volt 4 felnőtt, 24 kisdéd, 26 iskolás korbéli. Más korformák szorványosan, vagy egyes esetekre szeritkozva fordultak elő, nevezetesen a diphteritis 5, a vörheny 6, a typhus és a bárányhimlő 1—1 esettel. A trachomás betegek száma volt április hó végén 8, szaporodott 6, gyógyult 3, maradt 11, a kórházban kezeltetik 7, idegen 8. Elhalt összesen 102 egyén, 52 férfi, 50 nő, az elhaltak között helybeli 86, idegen 16. Baleset következtében meghalt 4, öngyilkosság előjött 4, halva született 2. A városi lakosság halálozási évi aránya 1000:19. 1. A megyei kórházban ápoltatott 618 egyén, az izraeliták kórházában 9, összesen 627, ezek közül gyógyult 154, javult 187, meghalt 27. A népesedési viszonyok a múlt havhoz képest gyérebek. Elve született 128 gyermek, 64 fiu, 64 leány, törvényes 105, törvénytelen 28. A születések évi aránya 1000:28.4. Házaság kötöttet 74

A személy és vagyombiztonság nagyobb mérvű bűnesetek által megzavarva nem volt. A 31 esetben felmerült kisebb tolvajlás tettesei 31 esetre nézve kinyomoztattak. A kihágási bíróságnál április hóról elintézetlen maradt 78 ügy, május hóban befolyt 210, elintézés alatt állott összesen 288, ebből elintézetett 226, tárgyalás alatt maradt 62. Letartóztatott, részben előállított 21 egyén, a bíróságnak átadatott 4. A kapitányi hivatal katáskörébe tartozó kisebb kihágási ügy tárgyalatott és elintézetett 24. Letartóztatva volt 105 egyén, eltoloncoltatott 12. A bejelentési hivatalnál bejelentett 2738 beköltözés és 2908 kiköltözés. Bejelentés mulasztásért büntettetett 28 egyén. Bejelentett s nyilván tartásba vétetett 714 cseléd.

A kapitányi hivatalnál mint iparhatóságnál iparjogositványt nyert 29 iparos, 9 kereskedő, iparát áthelyezte 8 iparos, 10 kereskedő, megszüntette 8 iparos, 8 kereskedő. A tanonc lajstromba bejegyezett 11 iparos, 5 kereskedő tanonc; felszabadult 1 iparos. A viszony megszünt 2 iparosnál, iparkihágási ügy tárgyalatott 68, büntettetett 1 kereskedő. Munkakönyvet kapott 202 segéd, azzal jelentkezett 84, ideiglenes igazolványt nyert 1.

A városi szegényápolóháza e helyreze volt 116 egyén, kibocsájtott 3, meghalt 3, május hóban felvétetett 3, maradt e hó végén 112. Elelmezősükre 8576 adag melegétel és ugyanannyi adag kenyér szolgáltatott ki. A havi segélyben részesített szegények száma volt 655, május héban felvétetett 2, a segély megszüntetett 21-nél, meghalt 1, maradt e hó végén 636. A város közönsége által tartott árva és lelenc gyermekek száma volt 61. Nem a város közönsége által tartott dajkaságba adott gyermekek száma volt április hó végén 61, májusban felvétetett 3, anyjának visszaadott 2, elhalt 1, maradt e hó végén 61. Tüz 2 esetben volt, nagyobb arányokat azonban egy sem öltött.

A községi bíróságnál elintézetlen maradt április hó végén 215 ügy, májusban befolyt 962, összesen elintézés alatt állott 1177, ebből elintézetett 1177, tárgyalásalatt nem maradt. Végrehajtás foganatosított 210, árverés tartatott 4. A katonaugyek szabályszerűen vezetettek. Tartózkodásra és távozásra jelentkezett 522 közös hadseregbéli, 93 honvéd tartalékos. Utóállított 12 helybeli és 32 idegen illetőségű hadköteles. Önként besoroztatott 3. A város terhére vendégülkben elszállásoltatott 1 tábornok, 7 törzs és 28 főtiszt.

Az adóbehajtás eredménye a következő volt: Befolyt állami adó pénzben 163209 korona 30 fillér, leírás utján 2589 korona 54 fillér, hadmentesség díj 428 korona 57 fillér, jog- és bélyegilleték 10092 korona 81 fillér, községi adó 75844 korona 44 fillér, leiratott 1179 korona 68 fillér, utadó 6757 korona 93 fillér, átírási díj 3785 korona 92 fillér, iparkamarai díj 793 korona 16 fillér, idegen közadó 975 korona 48 fillér, leiratott 3577 korona 21 fillér, szárazér szabályozási költség 1544 korona 44 fillér, csatornázási költség 17388 korona 50 fillér.

A házi pénztár bevétele volt 218250 korona 2 fillér, kiadása 153254 korona 34 fillér, maradványa 64995 korona 68 fillér. Az utépítési alap bevétele volt 28937 korona 38 fillér, kiadása 10727 korona 50 fillér, maradványa 18909 korona 88 fillér. A különféle alapok bevétele volt 1102918 korona 11 fillér, kiadása 104958 korona 31 fillér, maradványa 997958 korona 80 fillér. Követetvám befolyt 5022 korona 14 fillér, helypénz 5563 korona 98 fillér, partvám 153 korona 59 fillér, összesen: 10739 korona 71 fillér, kiadása volt 1679 korona 26 fillér, marad tiszta jövedelem 9060 korona 45 fillér.

A mértékhiteljesítő hivatalnál hitelesített 113 drb. folyadék mérték, 618 drb. hordó, 40 darab

száraz tárgy mérő, 52 mérleg, 112 drb. súly. Hitelesítési díj befolyt 442 korona 4 fillér. Az állategészségügy kielégítő volt.

Aradváros közgyűlése.

— A tárgysorozat. —

Folytatólagos sorrendje az Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságának 1904. évi június hó 8-án d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésében tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak:

22. Az Aradi Atlétikai Club kérvénye a f. évi június hó 26-án megtartandó országos atlétikai viadalra, egy tiszteletdíj megadása iránt.

NAPIREND.

Június 8. Szerda. Róm. kath. naptár: Medárd püspök. — Protestáns naptár: Medárd püspök. — Görög-keleti naptár (május 26.): Kárpuz. — A nap kél 3 óra 48 perckor, nyugszik 7 óra 37 perckor.

Kölessy-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünneppokon zárva. Helyiség: Erekljmuzeum helyisége mellett ülésterem.

Időjárás. A központi meteorologiai-intézetnek Aradra küldött táviratal szerint a mai napra a következő időjárás várható: Meleg, változóköny, zivatarok.

Június 8. Városi közgyűlés délután 4 órakor. — Az aradi mérnök- és építész-egylet kirándulása Szegedre.

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1904. évi május hó 1-től. —

ARADROL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.25	Gyorsvonat délelőtt	12.12
Gyorsvonat délután	4.16	Személyvonat d. u.	3.29
Személysz. tv. d. u.	4.51	Gyorsvonat este	7.04
Személyvonat este	9.30	Szv. Szolnokról este	9.—
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Soborsinról reggel	6.59
Személyvonat délután	12.22	Gyorsvonat reggel	8.08
Soborsinig délután	2.04	Személyvonat d. e.	10.50
Személyvonat d. u.	4.02	Radnáról délután	2.36
Radnára délután	6.35	Gyorsvonat délután	4.01
Gyorsvonat este	7.11	Radnáról vas. és ün. e.	8.07
		Személyvonat este	8.50
Temesvár felé:		Temesvár felől:	
Személyvonat reggel	6.15	Vegyesvonat d. e.	10.40
Személyvonat d. e.	12.17	Személyvonat d. u.	3.42
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.59
Szeged felé:		Szeged felől:	
Személyvonat reggel	4.50	Személyvonat reggel	8.35
Vegyesvonat reggel	7.10	Vegyesvonat este	6.59
Személyvonat d. u.	4.06	Személyvonat éjjel	10.33
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Gurahonról sv. reg.	8.03
Vegyesvonat d. u.	12.27	Vegyesvonat délelőtt	11.—
Gurahoncig sv. d. u.	4.25	Személyvonat este	6.49

Motormenetek

Arad—Uj-Szt.-Anna—Kétegyháza között.

Kétegyháza felé reg.	6.10	Kétegyháza felől d. e.	12.—
Kétegyháza felé d. u.	12.01	Kétegyháza felől este	6.03

Arad—Mezőhegyes között.

Battonya felé reggel	8.14	Mezőhegyes felől reg.	5.48
Battonya felé d. u.	12.30	Battonya felől d. e.	11.09
Mezőhegyes felé este	5.32	Battonya felől d. u.	3.40

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Uj-aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudóstőjtől. —

Uj-Arad, június 7.

A mai esőzésnek jó hatása van, de a búzának nem sokat használ, inkább a kapás vetésekre bir előnyyel.

A levegő is megtisztul és az egész természet új erőt vesz a csapadékból. A most elvetett tengeriben biznak gazdáink, hogy annak még jó aratása lesz.

Elénk vételekdv mellett kelt el a behozott 800 mm. buza és 600 mm. tengeri.

Mai gabona-árak: Az árak, 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, korona értékben:

Buza I-ső minőségű 8.70—8.80.

Buza közép 8.50—8.60.

Tengeri 5.70—5.80.

Rozs névleges jegyzés 6.10—6.30.

Arpa névleges jegyzés 5.40—5.50.

Zab névleges jegyzés 5.40—5.50.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, június 7.

Delitőzsde. Buzakinálat mérsékelt, vételkedv korlátozott. Kedvező irányzat mellett 22.000 métermázsba került forgalomba, tartott, közben 5 fillérrel drágább áron. Egyéb gabonanemek jól tartottak. Időjárás szép.

Értéktőzsde. Berlin változatlan, Páris 20 olcsóbb.

Zárul 12 órakor:

Buza októberre	9.29—9.30
Rozs októberre	6.92—6.93
Zab októberre	6.—6.01
Tengeri júliusra	5.41—5.42
Tengeri augusztusra	5.69—5.70
Repce augusztusra	10.50—10.60

Zárul 5 órakor:

Buza októberre	9.20—9.21
Rozs októberre	6.87—6.88
Zab októberre	5.91—5.95
Tengeri júliusra	5.30—5.31
Tengeri augusztusra	5.65—5.66
Repce augusztusra	10.50—10.61

Zárul 5 órakor:

Oszták hitelrészvény	640.50
Magyar hitelrészvény	746.50
Leszámitolóbank részvény	450.—
Rima-Murányi vasmű részvény	486.50
Oszták-magyar államvasuti részvény	634.25
Közuti vasut	572.—
Városi villamos vasut részvény	328.50

Szeszüzlet.

— Június 7. —

Mai jegyzéseink: Kész áru nagyban nyers szesz 149 korona, kicsinyben 152 korona; finomított szesz nagyban 152 korona, kicsinyben 154 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót.

Száritott moslék 12:80—13:— korona mmásanként.

CSARNOK.

Tógyerka megszabadul.

Irtá: Abonyi Árpád. [1]

Június közepe táján a nap a „Gialu Mare“ nevű hegycsucs mögött emelkedik a látóhatár fölé s ez okon a roppant kiterjedésű erdélyi havason csak úgy hajnali négy óra körül dereng némi homályos világossága a sárga színek.

A havas e része a Ratibor Sellingen hercegi családot uralja s a „Gialu Mare“ tövétől isten (és katasztró) tudja, hány négyszög kilóméternyi reneteg területen majdnem a bukovinai határig terjedvén, a birtok egy festői pontjára emelt kastély; a körülötte terjeszkedő óriási parkkal együtt, mindenütt körülfogja. Ez a XVIII. századbéli, egyemeletes, tornyos épület évtizedekig szomorkodott ama viharos, de feletté csillogó időnek emlékezésén, midőn még mi nemes urunk, Rákóczi Ferenc dallás huszárai közül is megfordult benne egy-egy átvonuló svadron s nagy hadi vigaság jövedv szikrázott mind a huszonnyolc, csiszolt, tőgypadiós „sambri“-ban meg a torony „kontignációj“ ban, de sőt — és főleg — az uri szállásnak bátran beillő, hatalmas pincékben is.

Am ez a történelmi álom mi régen elmúlt, s be szép is vala!

1710-től egészen Mária Terézia koráig elcsendesedett a kastély is, a magyar vitézi rend is minden ő zászlósaival, nemes uraival és pikszidáriusaival egyetemben. A nagyszony irónalépése azonban ismét visszavarázsolta az életet, bár a töredelem példátlan csodájára, a frissen kilobbanó nemzeti élet oly hihetetlenül görbe vonalat kanyarított, a miyenhez foghatóra sittyá történelmünkben még nem volt példa. Tudjuk, hogy ekképen medítettak a vitézi rendek minden ő zászlósikkal; „Az napnak“ ergo, nem keleten vagyon Aufgangja, hanem in Vindobona és ott is vagyon az ő Untergangja... Odahúzódtak tehát, hol egy genitális fejedelmi asszony szemeiben a nap ragyogott. S jóformán mind odahúzódtak ő nagyságak, mert jó a napfény a tölgyfának, de jó — a feletté hajlékony nádszálnak is.

Odaát Vindobonában aztán úgy okoskodott egynemely udvari familia, hogy a mesés pompát kifejtő magyar urak — megszorúván — olcsón elvesztegetik az otthonvaló jóságokat: bölcs cselekedet és en tehát, ha fülön méltóztatnak ragadni egy-egy ily kedvező alkalmatosságot, mert becsületes, jó föld ám az a „Land Previnz“, nem veti le hátáról a németet sem,

hanem szolgálja gazdagon, hűségesen, tisztességgel.

Igy került ez a reneteg havasi uradalom is időn kézzre és ott is maradt. A hercegi család azonban egyetlen egyszer sem tekintette meg az új szerzeményt. Apáról fiura szállt, de sem az apa, sem a fiu színét a kastély szürke falai nem láthatták, holott terméiből a „pikant“ kuruc illat már rég ki volt szellőztetve. Egy-egy német inspektor, egy-egy cseh (bembák) majordomos parancsolgatott a jórészt oláh cselédségnek, de ezek sem igen rontották, magukat a birtok miatt. A főméltóság urak úgy sem törődnek vele. De nem is érdemel egyebet. Egy dominium, száz mértföldnyire Bécsből, huszonnyolc mértföldnyire a legközelebbi távirat dróttól, tenentelen sok fa és egynehány rumun nyelvű németiség közé ekelve — mit ér? Schmarren! nichts weiter... hisz itt még lopni sem lehet, mert nincs mit Százados tölgyek, égis: kevélykedő vörösfenyők megszámlálhatatlan sokasága — de fa a kutyának kell. Ebből ugyan egy árva „zekszerlit“ sem pénzelt a szegény német inspektor, majordomos, vagy kasztellán, kit a hercegi parancs Bécsből idevetett s rendszeren itt is felejtett holtig.

A hevenyes évek vége felé egymásután négy ilyen szegény német szökött meg a kastélyból, úgy hogy az uradalom tulajdonosa — teljes uri néven Ratibor Sellingen Anzelm Mária Livio herceg — végre is egy Mathé Domokos nevű öreg székely tisztartóra szorult, ki a dominium gondozását elvállalta ugyan, de a gondozást mindenképpen az Ur Istenre bízván, csendes pipázgatással és jóféle fogarasi dohány természeteseivel ütött főbe vagy tizenhat esztendő, anélkül, hogy a rémületesen egyfő ma csendbe belekonfundálódott volna. Tagoaszakadt zömök csikszéki „fi“ volt az öreg — fölért volna a gazdálkodás mesterségében őt német Verwalterrel és huszonöt cseh Guber Mártonnal (gubernátor), ha lett volna dolog; de nem volt. Szántóföld csak a park végében szégyenkezett vagy tiz holdacska — a többi birtok egész a világ végéig mind csupa erdő, szikla és medve-vadon. A tiz holdacska egy kicsike rész krumplira, egy másik kicsike „török buzára“ (kukorica), egy harmadik „pendelyrésnyi“ (600 □-ő) zabra és a maradék, vagy ötven „szigoru“ (sovány) ölecske: azon jóféle fogarasi szűz természetére kellett. Mindebből semmit sem látott a kassza. Némi utféle vágott-mesgye is csak a kastélyig és a legelső erdőszélig volt, azontul legföllebb lóháton lehetett járni, de az ilyen kiránduláshoz is tapasztalt mokány lovacska kellett, különben hiba esett a csontok épségében.

(Folytatása következik.)

Nyári színház.

Szerdán, 1904. évi június hó 8 án.

A drótostót.

Nagy operette előjátékkal, 2 felvonásban. Irtá: Leon Viktor. Fordította: Ruttkai György és Mérel Adolf. Zenéjét szerzette: Lehár Ferenc.

Az előjáték személyei:

Bláček Milos	Juhász S.	Zsuzska	Faludi Berta.
Milos, fia	Kley Margit.	Jankó	Szalai Teréz.
Vojtek, drótos	Szadai F.	Pfefferkorn	Polgár S.
Babuska, neje	Pajor Agnes.	Kropacsek	Eöri Béla.

A darab személyei:

Günther	Ligeti V.	Giza, énekesnő	Fekete A.
Mici, leánya	Fóti Frida.	Lóri, énekesnő	Csepreghi I.
Jankó	Bónis Lajos.	Örmester	Győre Alajos.
Pfefferkorn	Polgár S.	Giralt báró	Márton M.
Zsuzska	Singhoffer V.	Koháry	Juhai József.
Milos, káplár	Németh J.	Czinczer	Szabó László.

Kezdeté este 8 órakor.

IDEGENEK ARADON.

— Június 7. —

Fehér Kereszt szálloda. Schmiedt Frigyes ellenőr Bécs. — Lang I. dr. gyárigazgató Budapest. — Zacsó Lajos igazgató Zernest. — Weigl Henrik utazó Budapest. — Krausz Vilmos utazó Budapest. — Dworacsek Nándor hivatalnok Bécs. — Mauthner Adolf utazó Bécs. — Ronai Ignác utazó Budapest. — Khaim Nándor min. tanácsos Budapest. — Szemel József utazó Bécs. — Klein Adolf utazó Bécs. — Benedek Ede utazó Bécs. — Hirsch Fül-

löp utazó Bécs. — Fischer Károly utazó Bécs. — Sándor Zsigmond utazó Bécs. — Marosi Mittler János utazó Bécs. — Kublin Zsigmond utazó Budapest. — Szász Ödön utazó Budapest. — Wiakler Rezső hivatalnok Bécs. — Gruber Artur utazó Bécs. — Morgenstern Zsigmond utazó Budapest.

Központi szálloda. Veiner Miksa utazó Budapest. — Brünn Andor utazó Budapest. — Schwarz Lázár utazó Budapest. — Reichenberger Isidor utazó Budapest. — Hinknikl József utazó Budapest. — Maribázi Mislós színesz Arad. — Witt Jakab utazó Bécs.

NYILTÉR.*

Limbeck János

első magy. kir. szab. érokoporsó-gyára és temetésrendező intézetéből.

Arad, színház-épület. Városi és megyei telefon: 93.

Alulírottak fájdalomtól megtört szívvel tudatják a forrón szeretett és felejtethetlen jó nő, illetve édesanya, anyós, nagyanya, sógornő, testvér és rokon

id. KÁLLAY NÁNDORNÉ
szül. Prém Magdolnának,

f. é. június hó 7-én reggel 6 órakor életének 54-ik, s boldog házasságuk 34-ik évében, hosszas szenvedés után történt jobblétre szenderültét.

A boldogultnak földi maradványai június hó 8-án, délután 6 órakor fognak Kossuth-utca 26. számú házban a róm. kath. szertartás szerint beszenteltetni és a felső temetőben örök nyugalomra tétetni.

Áldás és béke lengjen hamvai felett!

Arad, 1904. június hó 7-én.

Kállay Nándor,
férje.Kállay Ernő,
ifj. Kállay Nándor,
fiai.Pálffy Józsefné
szül. Prém Rozália,
Csomán Ferencné
szül. Prém Fanni,
testvérei.Kállay Janka,
Kállay Magduka,
unokái.Kállay Ernőné
szül. Virág Jullanna,
ifj. Kállay Nándorné
szül. Vaszlavsky Mária,
menyeli.Dobra Jakabné
szül. Kállay Anna,
Dobra Jakab,
Pálffy József,
Csomán Ferenc,
sógor és sógornői.

Leghatásosabb
arzén
és
vasas-víz
vér-zegénység, női betegség, ideg-, bőrbetegségek stb. ellen. Kapható minden ásványvíz kereskedésben gyógyszerárban és drogeriában. 3495

VIZSGAI
jutalomkönyvek
paedagogiailag e célra összeválogatva, nagy választékban és olcsó bolti árban kaphatók:
INGUSZ I. és FIA
könyv- és papirkereskedésében Aradon.
Jegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.
== Telefon 517. ==

**500—1000
koronát kereshet**

minden risikó nélkül, minden különös előképzettség nélkül havonként teljesen költség-mentesen.

Tessék ajánlatot küldeni **Konstant. Eisele** névre **Stuttgart Ludwig-strasse 56.** „E. 87“ jelige alatt. 1540

11921—1904.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelemügyi minis-
teriumnak rendelete nyomán, ezennel közhírré tesszük, hogy a cs. és kir. hadapr. iskolákban az az 1904—1905. tanév kezdetén több üresedésben levő hely fog be-
tölteni.

Miről az érdekelteket azzal ér-
tesítjük, hogy a részletes felté-
telek a katonai ügyosztályban be-
tekinthetők.

Arad, 1904. évi június hó 4 én.

A városi tanács.

Magy. kir. államvasutak igazgatósága.

99594—1904. F. IV. sz.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a vasuti kocsikban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák, kalapok, ruha- és fehérneműek, botok, nap-
ernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomásokon árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adatni:

állomáson	1. évi június hó
Bpest nyugoti	24-én d. e. 9 óra
Miskolcz sz. p. u.	27-én d. u. 2 óra
Bpest ny. p. u.	28-án d. u. 2 óra

Budapest, 1904. évi június hó.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Arad szab. kir. város polgármesterétől.

107—1904. pm.

Hirdetmény.

Közhírré tétetik, hogy az Arad szab. kir. városi összeíró bizottság az esküdt képesek alapajstromát 1905. évre elkészítette, s hogy az alapajstrom a bizottság hivatalos helyiségében a városháza tanács-
termében f. évi június hó 1-től kezdve 15 nap alatt bárki által megtekinthető és hogy az ellen alkalmas egyének kihagyása akár nem alkalmasnak bejegyzése miatt ezen 15 nap alatt, tehát június hó 15-ig bezárólag a hivatalos órák-
ban d. e. 9—12-ig, d. u. 3—6-ig bárki felszólalhat, valamint ezen felszólalásra, melyek szintén köz-
szemlére fognak kitéteni, június 16-tól június 28-ig bezárólag bárki észrevételeket tehet. A felszólam-
lások és észrevételek az összeíró bizottság elnökének írásban nyuj-
tandók be, vagy szóval előterjeszt-
hetők.

Arad szab. kir. város összeíró bizottságától.

Kelt Aradon, 1904. évi május hó 31-én.

Institóris,

kir. tanácsos, polgármester az összeíró-bizottság elnöke.

Feltűnő ujdonság!
DELICE || Minden hirdetés felesleges, a conanyzo egyszer veszi és többé mászt nem szivhat.
legjobb valódi francia
SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY.

Schicht-szappan

„szarvas“ — vagy — „kulcs“

Jegygyel

legjobb, legkládásabb s ennél fogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatrésztől mentes.

Mindenütt kapható!

!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht“ névvel és !! a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!

**A Budapesten székelő
Hazai Leszámitoló és Takarékszövetkezet**

előnyös feltételek mellett folyósít 1/4-évenként 2 1/2, vagy 5 év alatt, avagy 60 és 120 havi részletekben törleszhető annuitásos

SZEMÉLYKÖLCSÖNÖKET

állami, közigazgatási és magánhivatalnokoknak, valamint katonatiszteknek, kereske-
dőknek és iparosoknak; továbbá

TÁRCZAHITELKÖLCSÖNT

nyujt kereskedőknek; ugyszintén

JELZÁLOGHITELKÖLCSÖNÖKET

10 évtől 65 évig terjedhető visszafizetésre bármely összeg erejéig engedélyez egy el-
sősorú hazai pénzügyintézet-utján a legkedvezőbb feltételek mellett.

Bővebb felvilágosítással szolgál vezérképviselőnk,

SZILÁGYI GYULA

Arad, Andrassy-ut (Reinhart-ház.)

9372

Költözködésre
ajánljuk általánosan elismert
Rovarpörainkat
melyek bolhák, svábok és poloskák irtására
biztos hatással bírnak.

Kapható:
**30, 50, 1.— 1.50, kor. dobo-
zokban, és kimérve.**

Vojtek és Weisz
drogueria és parfümeria nagykereskedésében
ARADON.

Magyar királyi államvasutak.

79754—1904. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága az 1904. évi szeptember hó 1-től 1905. évi augusztus hó végéig tejedő időre szükséges 10 000 méterfázsa repceolaj szállítása iránt ezeannel nyilvános pályázatot hirdet.

A kiirt mennyiség csak megközelítő szükségletet képezvén, az igazgatóság fentartja magának a jogot, hogy ezen mennyiségnél egy negyedrészt erejéig többet vagy kevesebbet megrendelhesse.

Az ívenként egy koronás okmánybélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb 1904. évi június hó 28-án déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál benyújtandók vagy postán oda beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott olaj értéke 5% a legkésőbb 1904. évi június hó 27-én déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak budapesti főpénztáránál leteendő.

Szállításra nézve mérvadó és kötelezők a 122291—96. számú általános szállítási és a fenti anyagok szállítására vonatkozó 111880—901. számú különleges feltételek.

A pályázatra, valamint a szállításra vonatkozó egyéb részletes módoszatok az ajánlati felhívásban foglaltak, mely az igazgatóság anyag- és leltárbeszerzési szakosztályában, valamint az üzletvezetőségeknél és a hazai ipar és kereskedelmi kamaráknál betekinthe-
tők.

Az ajánlati felhívás az ajánlatot tenni szándékozókknak a fent nevezett anyag- és leltárbeszerzési szakosztály által ingyen adatik ki, vagy kívánatra postán megküldetik.

Budapest, 1904. évi május hó.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

APRÓ HIRDETÉSEK.**Mindennemü**

sokszorosításokat irógépen méltányos ár mellett elvállalok. Farkas, Árpád-tér 3. 1896

Butorozott szoba

külön bejárattal azonnal kiadó. Andrassy-tér 20. sz. 18. ajtó. 1874

Nagymennyiségű Maculatura

eladó az Aradi nyomda Részv. Társaságnál.

Ügyes

alj varrónők azonnal felvétetnek. Zrínyi utca 4a I. em. 1569

Kerestetik azonnali belépésre

egy kereskedelmi végzett szép írással bíró pénztárosnő divatüzlet részére. — Czim a kiadóhivatalban. 1571

Országszerte ismert

vizsgalapjainkból

100 drb 1 korona a pénz előre való be-
küldésével *bermentes* 1 k. 30 f., mint ke-
reszkötés tokban küldve, a gyürődés
ellen vedve. 100—750 drbig a *bermentes*-
tésre 72 fillér küldendő. Utánvétellel a
szállítási költség sokkal több.

Ingusz I. és Fia
kiadóhivatala Arad.

Ház eladás!

Választó-utca 13. sz.
alatti

adómentes

bérházunkat

olesón eladjuk.

Fodor és Reisinger.

**Két szobás lakást
keresek
irodának**

a Boros Béni-, Szabadság- avagy
Andrassy-tér közelében. Lehető-
leg földszinti és teljesen külön-
bejárattal (kapu alól) legyen.
Ajánlatok „Iroda“ jellegével
a kiadóhivatal közvetít.

Divatos**női ruhák**

készen vagy rendelésre

legolcsóbban

Tököly-téren,

Prolich üzlete mellett
készülnek.

Mikalakai téglá és cserépgyári
telep.

Cégtulajdonos: **POLLÁK JÓZSEF.**
gyarmatáru nagykereskedő Aradon.
Városl. iroda: Telefon: 255. szám.
Haltér 1. szám. 255. szám.

Tégla,

bármily mennyiségben olesó és
kedvező fizetési feltételek mellett
telepünkön kaphatók. A téglát fu-
varosainkkal házhoz szállítjuk. 1508

**Ékszer tárgyakat,
órákat,
tört arany- és ezüst-neműt,
zálogcédelákat**

a legmagasabb árban vesz vagy más
új tárgyakra átcsereél

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerész

ARAD, TEMPLOM-UTCZA

Minorita-palota. 1078

Legolcsóbb bevásárlási forrás
ékszerekben és órákban.

Egy tanuló felvétetik.

Telefon 438.

**Kerékpár és varrógép
raktár.****Kalmár *
* József**

villanyműszerész

ARAD, Salacz-utca 2. sz.

(Központi szállodával szemben.)

**Varrógépek,
kerékpárok**

kedvező részletfizetések

mellett kaphatók.

Készít telefon- és villanycsengő
berendezéseket. 1526

Nagy szakszerű javító-műhely.

Németh és Klein

lugosi kereskedő özég nagybani
(Engros) üzletébe való alkal-
mazásra **egy** a fűszer és **egy**
a rövidáru szakban jártas

**segédet
keres.**

Az állást csak olyan egyé-
nek nyerhetik el, a kik az egyes
szakmákban való jártasságukat
és teljes megbízhatóságukat az
írásbeli ajánlatokhoz csatolandó
bizonyítványokkal igazolni
tudják. 1570

Gégner János

épület-, butor és portál asztalos

Aradon, Angyal-utca 21. sz.

Elvállal minden az épület-, bu-
tor és portál asztalos szakmába
vágó új és javítási munkákat u. m.
épület munkákat-, üzleti-, szoba és
konyha berendezéseket, továbbá por-
tálok fölállítását jutányos árak és
pontos kivitelben. Tervrajzok díj-
mentesen készítetnek. 1218

Klein Ignác

géparisnya kötődője

Aradon, Lázár Vilmos-utca

Pödes palotában (Fleisher-téle butorgyár-
ral szemben.)

Felhívom a n. é. közönség fi-
gyelmét jól felszerelt

géparisnya kötődémre,
melyet Aradon eddig még nem léte-
zett gépekkel rendeztem be.

Elvállalok mindennemű új ha-
risnyák kötését és fejelését u. m.
keztük, kamáslik, alsószoknyák és
alsóingek és minden kötődő szak-
mába vágó új és javítási munká-
kat jutányos árak mellett. 1112

ALAPITTA TOTT 1890.

Augenstein K. Alajos

házasságközvetítő intézete

Budapest, VII., Wesseliényi-utca 54. szám.

Közvetít házasságokat biztos sikerrel 6 hét alatt.

Eddig több ezer házasság sikerült. — Válaszbélyeg.

ALAPITTA TOTT 1890.

Elismert legjobb szabásu**divat-bluzok**

rendkívüli nagy választékban

STERN M. A. ARADON, Andrassy-tér, az új Minorita-templommal szemben.
női felöltő-áruházában